

GFR01444518
ESS

Generální finanční ředitelství

Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Č. j.: 14332/18/7100-10114-205170

Evidence tržeb

Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb

Tento materiál slouží pro potřebu subjektů evidence tržeb i pro správce daně.

Verze 4.0

Datum poslední verze dokumentu: 1. 3. 2018

HISTORIE ZMĚN DOKUMENTU

Přehled změn dokumentu

Verze	Datum	Popis
1.0	31.8.2016	První publikovaná verze
2.0	15.5.2017	Úprava výše limitu pro účely aplikace §12 odst. 3 písm. h) ZoET, upřesnění vybraných institutů
3.0	11.7.2017	<p>Zpracování změn v ZoET souvisejících s reformou trestního práva provedených zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích</p> <p>Jedná se zejména o úpravy spočívající ve změně terminologie v důsledku zavedení jednotného pojmu přestupek zahrnujícího rovněž protiprávní činy označované dle současné právní terminologie jako správní delikty - zavedení pojmu Přestupek proti evidenci tržeb a Přestupky na úseku evidence tržeb, vazba na zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Dále byla v důsledku účinnosti výše uvedeného zákona ze ZoET odstraněna ustanovení o liberaci a délce promlčecí doby, neboť ta jsou obsažena v zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.</p>
4.0	1.3.2018	<p>Zpracování změn souvisejících s nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/16 ze dne 12. 12. 2017 vyhlášeném ve Sbírce zákonů pod č. 8/2018 Sb. (dále jen „Nález Ústavního soudu“), kterým se ruší některá ustanovení ZoET. Tyto změny se dotýkají následujících oblastí:</p> <p>1) Evidence bezhotovostních plateb Podle ustanovení § 5 písm. b) ZoET ve znění před Nálezem Ústavního soudu formální náležitosti pro evidovanou tržbu splňuje platba poplatníkovi, která je uskutečněna bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat. Ústavní soud zrušil toto ustanovení s odůvodněním, že platby uskutečněné způsobem uvedeným v § 5 písm. b) ZoET jsou poměrně dobře dohledatelné a není tedy dostatečně silný a legitimní zájem státu na jejich plošné evidenci. Mimo jiné bylo přihlédnuto i k tomu, že správce daně disponuje zákonnými nástroji, jak informace o bezhotovostních platbách bez ohledu na evidenci tržeb získat (viz § 57 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů). V souvislosti se zrušením ustanovení § 5 písm. b) ZoET přistoupil Ústavní soud i ke zrušení části ustanovení § 18 odst. 2 ZoET spočívající v označení písmene „a“, čárky za slovem „tržby“ a slova „nebo b) vydání příkazu k jejímu provedení, pokud byl tento příkaz vydán dříve“, neboť se jedná o úpravu, která souvisí s technickou realizací evidence tržeb prováděné způsobem uvedeným v § 5 písm. b) ZoET a která se stává v důsledku zrušení tohoto ustanovení nadbytečnou. Výše uvedená ustanovení se ruší uplynutím dne 28. 2. 2018.</p> <p>2) Daňové identifikační číslo Nálezem Ústavního soudu se uplynutím dne 28. 2. 2018 ruší ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) a odst. 2 ZoET, která upravují povinnost poplatníka uvádět na účtence své daňové identifikační číslo a dále povinnost uvádět na účtence daňové identifikační číslo pověřujícího poplatníka v případě evidování tržby v režimu pověření. Ústavní soud odůvodňuje zrušení těchto ustanovení tím, že právní úprava zakotvující povinnost uvádět na účtence daňové identifikační číslo poplatníka, které, jde-li o fyzickou osobu, obsahuje jeho rodné číslo, není dostatečně šetrná k právu na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů podle čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Nutno zdůraznit, že Nález</p>

		<p>ústavního soudu neruší povinnost uvádět DIČ v datové zprávě (ustanovení § 19 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. c) ZoET není Nálezem Ústavního soudu dotčeno).</p> <p>3) Náběh 3. a 4. fáze evidence tržeb Nálezem Ústavního soudu se ruší ustanovení § 37 odst. 1 písm. b) ve slovech „do konce patnáctého kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona“ a písm. c) ZoET, a to uplynutím dne 28. 2. 2018. V důsledku této změny jsou tržby, které pocházejí z činnosti spadající do 3. či 4. fáze evidence tržeb, ponechány v režimu dočasně vyloučených tržeb. Ústavní soud přistoupil k tomuto kroku ve snaze zabránit negativním důsledkům náběhu 3. a 4. fáze ve vztahu k poplatníkům, kteří by byli nuceni vynaložit určité finanční prostředky k zajištění splnění zákonné povinnosti a u kterých by následně mohlo dojít ke zrušení povinnosti evidovat tržby v důsledku plánované novelizace zákona. Poplatníkům, kteří přijímají tržby z činností spadajících do těchto dvou fází evidence tržeb, tedy nevznikne povinnost tyto tržby evidovat v původně deklarovaných termínech, tj. od 1. března 2018 (3. fáze) a od 1. června 2018 (čtvrtá fáze). Je ponecháno na zákonodárci, aby po všestranném zvážení dopadů zavedení evidence tržeb na tyto podnikatelské subjekty vyhodnotil, zda budou i nadále všechny tyto subjekty dané regulací podléhat či zda je nezbytné provést určité změny oproti dosavadní právní úpravě a zmírnit tak dopady u těch skupin poplatníků, u nichž se takovýto postup jeví jako žádoucí. Lze očekávat, že plánovaná novela ZoET definitivně vymezí okruh tržeb podléhajících evidenci a nově stanoví okamžik vzniku povinnosti evidovat ty tržby, které vlivem dočasného vyloučení evidenci dosud nepodléhají.</p> <p>4) Tržby vyloučené z evidence tržeb nařízením vlády Uplynutím dne 31. 12. 2018 dochází ke zrušení ustanovení § 10 odst. 2, § 12 odst. 4 a § 37 odst. 3 ZoET, která zmocňují vládu k vydání nařízení, jímž lze stanovit okruh tržeb, které lze evidovat ve zjednodušeném režimu, neboť jejich evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, z níž tyto tržby plynou (§ 10 odst. 2 ZoET), dále může vláda tyto tržby z evidence zcela vyjmout, pokud výše uvedenou překážku nelze odstranit ani zjednodušeným režimem (§ 12 odst. 4 ZoET). Dále může být nařízením stanoveno dočasné vynětí určitého okruhu tržeb nad rámec dosavadního výčtu dočasně vyloučených tržeb uvedených v § 37 ZoET (§ 37 odst. 3 ZoET). Ústavní soud konstatuje, že okruh subjektů, na které se vztahuje povinnost evidence tržeb, a rozsah této povinnosti musí být primárně definován zákonem. Vedle výše uvedených ustanovení pozbývá platnosti rovněž nařízení vlády č. 376/2017 Sb., o vyloučení některých tržeb z evidence tržeb, a to uplynutím dne 31. 12. 2018.</p> <p>Ve snaze podat ucelenou informaci o změnách souvisejících s vydáním Nálezu Ústavního soudu jsou v textu metodického pokynu obsažena i upozornění na změny, které se stanou účinnými až uplynutím 31. 12. 2018.</p>
--	--	--

Změny verze 2.0 vůči publikované verzi 1.0 *)

Změna číslo	Popis	Kapitola
1	Upřesnění rozsahu zasilaných údajů o evidované tržbě v případě, kdy je nabití a čerpání realizováno u různých poplatníků	2 – bod 2.2.1
2	Upřesnění online platebních metod poskytovaných platebními bránami	2 – bod 2.2.1
3	Doplnění týkající se převodu z účtu na účet a specifikace osob poskytujících tuto	2 – bod 2.2.1

	platební službu	
4	Doplnění k platbám uskutečněným prostřednictvím dopravců formou dobírky	2 – bod 2.2.1
5	Upřesnění týkající se spropitného ve vztahu k DPH	2 – bod 2.2.2
6	Doplnění příkladů tržeb vyloučených dle § 12 odst. 3 písm. e) ZoET - přírážka k jízdnému hrazená v dopravním prostředku	2 – bod 2.3.3
7	Změna kritérií pro vyloučení tržeb z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků	2 – bod 2.3.3
8	Upřesnění k možnosti vystavit účtenku elektronicky a zdůraznění nemožnosti podmiňovat vystavení účtenky úhradou poplatku	2 – bod 2.4.3.1
9	Upřesnění podmínek pro vznik povinnosti umístit informační oznámení na internetové stránky	3 – bod 3.1
10	Upřesnění činností uvedených pod kódem NACE 45.4 z hlediska jejich zařazení do příslušné fáze evidence tržeb a odstranění kódů NACE 40 a 44 ze seznamu	7 – bod 7.5
11	Upřesnění okruhu plateb, které se zohledňují při posuzování kritérií pro minoritní činnost (vztahuje se na platby, které nejsou z evidence tržeb vyloučeny dle § 12, resp. § 36 ZoET)	7 – bod 7.5

Změny verze 3.0 vůči publikované verzi 2.0 *)

Změna číslo	Popis	Kapitola
1	Úprava terminologie – záměna pojmu správní řízení za pojem řízení o přestupcích	2 – bod 2.2.5
2	Úprava terminologie – záměna pojmu správní delikt za pojem přestupek	2 – bod 2.4.1.1
3	Přestupek proti evidenci tržeb	4 – bod 4.1
4	Přestupky na úseku evidence tržeb	4 – bod 4.2
5	Příslušnost k řízení o přestupcích– změny související s odstraněním společných ustanovení ke správním deliktům obsažených v § 30 ZoET (ve znění do 30.6.2017); ustanovení § 30 ZoET ve znění od 1.7.2017 upravuje příslušnost k řízení o přestupcích	4 – bod 4.3
6	Zproštění odpovědnosti za přestupek – změny související s odstraněním společných ustanovení ke správním deliktům obsažených v § 30 ZoET (ve znění do 30.6.2017); institut liberace upraven v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich	4 – bod 4.4
7	Úprava terminologie – záměna pojmu správní delikt za pojem přestupek	7 – bod 7.1
8	Úprava termínu spuštění účtenkové loterie – záměna „v první polovině roku 2017“ za „ve druhé polovině roku 2017“	7 – bod 7.3

Změny verze 4.0 vůči publikované verzi 3.0 *)

Změna číslo	Popis	Kapitola
1	Vymezení evidované tržby – doplněna informace o dopadu zrušení § 5 písm. b) ZoET na aplikaci § 5 písm. e) ZoET	2 – bod 2.2.1
2	Formální náležitosti pro evidovanou tržbu – z taxativního výčtu plateb, které splňují formální náležitosti pro evidovanou tržbu, byla odstraněna platba, která je uskutečněna bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat (platby kartou)	2 – bod 2.2.1
3	Formální náležitosti pro evidovanou tržbu – doplněn typ platby, který nesplňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu (platby kartou)	2 – bod 2.2.1
4	Formální náležitosti pro evidovanou tržbu – úprava informace k bezhotovostním platbám prováděným prostřednictvím platební brány, rozšíření informace ohledně možnosti evidovat platby kartou nad rámec zákonných povinností	2 – bod 2.2.1
5	Tržby ve zjednodušeném režimu – úprava textu, který se týká zmocnění vlády k vydání nařízení, jímž lze stanovit určitý okruh tržeb, které lze evidovat ve zjednodušeném režimu	2 – bod 2.3.1, 2 – bod 2.3.2
6	Tržby vyloučené z evidence tržeb – doplňující informace k posuzování formálních náležitostí evidované tržby k příkladům č. 1 a 2 (modelové situace zaměřené na posouzení kritérií pro drobnou vedlejší podnikatelskou činnost) včetně doplnění příkladu	2 – bod 2.3.3
7	Tržby vyloučené z evidence tržeb – úprava textu, který se týká zmocnění vlády k vydání nařízení, jímž lze některé tržby zcela vyloučit z evidence tržeb	2 – bod 2.3.3
8	Obsah evidenční povinnosti – úprava definice uskutečnění evidované tržby a vysvětlení ve vztahu k platbám uskutečněným dle § 4 odst. 2 ZoET	2 – bod 2.4.3
9	Rozsah zasílaných údajů – úprava textu ve smyslu dobrovolného zasílání údajů o platbě provedené platební kartou	2 – bod 2.4.3
10	Rozsah zasílaných údajů, Evidence ve zjednodušeném režimu – úprava textu, který se týká zmocnění vlády k vydání nařízení, jímž lze některé tržby evidovat ve zjednodušeném režimu	2 – bod 2.4.3
11	Údaje na účtence – úprava povinných údajů uváděných na účtence	2 – bod 2.4.3
12	Závazné posouzení – doplňující informace týkající se účinnosti rozhodnutí o závazném posouzení včetně doplnění příkladů	6
13	Účtenková loterie – úprava textu o podrobnostech konání účtenkové loterie	7 – bod 7.3
14	Dočasně vyloučené tržby – odstraněna původně deklarovaná data náběhu 3. a 4. fáze evidence tržeb a doplněna informace týkající se posouzení kritérií pro účely využití institutu minoritních tržeb včetně doplnění příkladu výpočtu	7 – bod 7.5
15	V celém dokumentu – odstranění textu „platba kartou“, pokud byl uveden v souvislosti se splněním formálních náležitostí pro evidovanou tržbu	celý dokument

*) Tabulka změn nepopisuje drobné formální úpravy textu.

Obsah

1	ÚVOD	7
2	EVIDENCE TRŽEB	8
2.1	SUBJEKT A PŘEDMĚT EVIDENCE TRŽEB	8
2.2	EVIDOVANÁ TRŽBA	8
2.2.1	<i>Vymezení evidované tržby</i>	8
2.2.2	<i>Rozhodný příjem</i>	12
2.2.3	<i>Storno a opravy</i>	14
2.2.4	<i>Nepřímé zastoupení</i>	14
2.2.5	<i>Pověření k evidování tržeb</i>	15
2.3	TRŽBY EVIDOVANÉ VE ZJEDNODUŠENÉM REŽIMU A TRŽBY VYLOUČENÉ Z EVIDENCE TRŽEB 16	
2.3.1	<i>Tržby ve zjednodušeném režimu</i>	16
2.3.2	<i>Povolení pro evidování tržby ve zjednodušeném režimu</i>	16
2.3.3	<i>Tržby vyloučené z evidence tržeb</i>	17
2.4	POVINNOSTI POPLATNÍKA.....	23
2.4.1	<i>Autentizační údaje a certifikát pro evidenci tržeb</i>	23
2.4.2	<i>Oznamovací povinnost</i>	25
2.4.3	<i>Evidenční povinnost</i>	26
2.4.4	<i>Pravomoc orgánu příslušného k prověřování plnění povinností</i>	34
3	INFORMAČNÍ POVINNOST	36
3.1	INFORMAČNÍ POVINNOST POPLATNÍKA	36
3.2	INFORMAČNÍ POVINNOST SPRÁVCE DANĚ	36
3.3	OVĚŘENÍ ÚČTENKY U SPRÁVCE DANĚ	37
4	PŘESTUPKY	38
4.1	PŘESTUPEK PROTI EVIDENCI TRŽEB.....	38
4.2	PŘESTUPKY NA ÚSEKU EVIDENCE TRŽEB.....	38
4.3	PŘÍSLUŠNOST K ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH	38
4.4	ZPROŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA PŘESTUPEK.....	38
5	OPATŘENÍ K VYNUCENÍ NÁPRAVY	40
6	ZÁVAZNÉ POSOUZENÍ	41
7	SPOLEČNÁ USTANOVENÍ	43
7.1	VZTAH K DAŇOVÉMU ŘÁDU	43
7.2	SPOLUPRÁCE ORGÁNŮ VEŘEJNÉ MOCI.....	43
7.3	ÚČTENKOVÁ LOTERIE.....	43
7.4	VZTAH K CIZÍMU PRÁVU.....	43
7.5	DOČASNĚ VYLOUČENÉ TRŽBY.....	44
8	ÚČINNOST ZÁKONA	49

1 ÚVOD

Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. a nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 8/2018 Sb. (dále jen „ZoET“), který upravuje práva, povinnosti a postupy uplatňované při evidenci tržeb a postupy s nimi související, nabyl platnosti vyhlášením ve Sbírce zákonů dne 13. dubna 2016. Současně se zákonem o evidenci tržeb nabyl platnosti doprovodný zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb (dále jen „zákon č. 113/2016“).

Působnost a výkon odpovídajících pravomocí spojených s evidencí tržeb, jsou dle § 2 odst. 1 ZoET svěřeny orgánům Finanční správy České republiky (dále jen „Finanční správa“), kterými jsou v prvním stupni finanční úřady. Odst. 2 téhož ustanovení vymezuje, že k prověřování plnění povinností podle tohoto zákona jsou vedle orgánů Finanční správy České republiky příslušné také orgány Celní správy České republiky. „Prověřováním plnění povinností“ se rozumí provádění faktických úkonů spojených se sledováním skutečného stavu a jeho porovnáváním se stavem žádoucím a udílení sankcí.

2 EVIDENCE TRŽEB

2.1 SUBJEKT A PŘEDMĚT EVIDENCE TRŽEB

Subjektem evidence tržeb je dle § 3 odst. 1 ZoET poplatník daně z příjmů fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob. Ustanovení se váže na stávající zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“). Poplatník daně z příjmů fyzických osob je definován v § 2 zákona o daních z příjmů a je nutné uvést, že poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou vždy fyzické osoby. V tomto kontextu je však třeba upozornit na § 239a zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), který fakticky posouvá zánik poplatníka - fyzické osoby z okamžiku faktické smrti do okamžiku tzv. smrti daňové, která nastává až v okamžiku skončení řízení o pozůstalosti. Uvedené platí i pro práva a povinnosti poplatníka stanovené ZoET. Poplatník daně z příjmů právnických osob je pak definován v § 17 zákona o daních z příjmů. V případě, kdy je v textu zákona i metodiky používán pojem „poplatník“, je tím míněn poplatník daně z příjmů fyzických i poplatník daně z příjmů právnických osob. Pokud má být určitá norma aplikována pouze např. na poplatníky daně z příjmů fyzických osob, je zde pak použito plné označení.

Předmětem evidence tržeb jsou dle § 3 odst. 2 ZoET evidované tržby poplatníka, resp. evidované tržby uskutečňované poplatníky daní z příjmů.

2.2 EVIDOVANÁ TRŽBA

2.2.1 Vymezení evidované tržby

Evidovanou tržbou je dle § 4 odst. 1 ZoET platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a která zakládá rozhodný příjem. Evidovanou tržbou je tak celá platba, která takový rozhodný příjem založila. Pokud zákon nestanoví jinak (např. v § 4 odst. 2 ZoET), je posuzovaná transakce považovaná za evidovanou tržbu pouze při naplnění podmínek obou znaků.

K vymezení evidované tržby tedy dochází na základě naplnění podmínek tvořící dva znaky evidované tržby:

- formální (uvedený v § 5 ZoET),
- materiální, kterým je založení rozhodného příjmu (uvedený v § 6 ZoET).

Evidovanou tržbou je také platba (§ 4 odst. 2 ZoET), která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu, a je

- a) určena k následnému čerpání nebo zúčtování, které zakládají rozhodný příjem, nebo
- b) následným čerpáním nebo zúčtováním platby, která zakládá rozhodný příjem.

Ustanovení § 4 odst. 2 ZoET bude aplikováno v případě různých typů **elektronických peněženek, čipových karet, kupónů, voucherů a jiných obdobných instrumentů, v rámci kterých dochází nejdříve k jejich „nabití“ a následně k čerpání kreditu**, který byl takto nabit. Záměrem je, aby evidenci tržeb podléhaly obě tyto transakce. Vzhledem k tomu, že příjem ve smyslu zákona o daních z příjmů může dle povahy transakce nastat jak v případě nabíjení daného kreditu, tak i v případě jeho čerpání, je explicitně stanoveno, že za evidovanou tržbu se považují obě tyto situace, tj. podle konkrétní situace bude aplikován § 4 odst. 1, § 4 odst. 2 písm. a) nebo § 4 odst. 2 písm. b) ZoET.

Poplatník je tedy povinen evidovat nejen nabití elektronických peněženek, čipových karet, kupónů, voucherů a jiných obdobných instrumentů, **proběhne-li v hotovosti nebo jiným obdobným**

způsobem (viz níže Formální náležitosti pro evidovanou tržbu)¹, ale též čerpání z uvedených instrumentů. V případě, kdy je realizováno nabití i čerpání u téhož poplatníka, dochází k duplicitnímu zaevidování téhož příjmu. Z důvodu zohlednění této skutečnosti v rámci analýz je nezbytné v datové zprávě dle § 19 odst. 2 písm. a) a b) ZoET uvést, že se jedná o částku plateb určenou k následnému čerpání nebo zúčtování, nebo že se jedná o částku plateb, které jsou následným čerpáním nebo zúčtováním platby (viz kapitola [2.4.3.1 Evidence tržeb běžným způsobem](#)). V případě, kdy je nabití a čerpání realizováno u různých poplatníků, k duplicitnímu zaevidování téhož příjmu nedochází, a proto není nutné údaje dle § 19 odst. 2 písm. a) a b) ZoET v datové zprávě uvádět.

V případě platby za konkrétní zboží či služby, na které je zákazníkovi předána poukázka, poukaz, voucher nebo obdobný instrument, na základě kterého následně dochází pouze k odebrání zboží či služby, se o platbu určenou k následnému čerpání nejedná. Obdobně není uplatnění takového instrumentu následným čerpáním.

Příklad č. 1:

V případě koupě dárkového poukazu na masáž zad v hodnotě 400 Kč se jedná o evidovanou tržbu v okamžiku koupě tohoto poukazu (za předpokladu splnění formálních a materiálních znaků evidované tržby). V okamžiku uplatnění tohoto poukazu se již o evidovanou tržbu jednat nebude, neboť se nejedná o čerpání nabitého kreditu, ale o odběr již dříve zakoupené služby. Obdobně uvedené platí pro případy zakoupení konkrétního zboží prostřednictvím internetu a jeho následnému vyzvednutí na odběrném místě. Uvedené je možné aplikovat i na situace, kdy je zakoupena poukázka na vícenásobné odebrání konkrétního zboží nebo služeb, např. na 10 hodinových vstupů do bazénu.

Příklad č. 2:

V případě koupě dárkového poukazu na předem neurčené služby v zařízení „X“ v celkové hodnotě 2 000 Kč se jedná o evidovanou tržbu v okamžiku koupě tohoto poukazu (za předpokladu naplnění výše uvedených podmínek) a zároveň se jedná o částku určenou k následnému čerpání. V okamžiku uplatnění tohoto poukazu se opět bude jednat o evidovanou tržbu a zároveň se bude jednat o částku, která je čerpáním příslušného kreditu. Při čerpání může docházet jak k situacím, kdy bude zákazník za odebrané služby ještě doplácet (např. formou hotovosti), tak k vyčerpání kreditu v plné výši najednou nebo dojde k vyčerpání kreditu postupně. Jedná se o situace, kdy si zákazník konkrétní zboží či služby vybírá až v okamžiku čerpání.

Sleva, bez ohledu na to, v jaké formě je zákazníkům poskytnuta (např. ve formě poukázky na konkrétní částku nebo procentní slevy pro stálé zákazníky, sezónní slevy...), není evidovanou tržbou. Evidovanou tržbou je pouze platba splňující formální a materiální znaky po uplatnění slevy.

Formální náležitosti pro evidovanou tržbu

Formální náležitosti pro evidovanou tržbu dle § 5 ZoET splňuje platba poplatníkovi, která je uskutečněna

- v hotovosti,
- šekem,
- směnkou,

¹ Vlivem zrušení § 5 písm. b) ZoET Nálezem Ústavního soudu již nelze do kategorie tržeb splňujících formální znaky evidované tržby zahrnout platby uskutečněné bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat. Nabízí se otázka, zda tato skutečnost má dopad do aplikace § 5 písm. e) ZoET, který stanoví, že formální náležitosti pro evidovanou tržbu splňuje platba, která je uskutečněna v jiných formách, které mají charakter obdobný formám podle písmen a) až d) daného ustanovení. Vzhledem k tomu, že z odůvodnění Nálezu Ústavního soudu nevyplývá, že by Ústavní soud zamýšlel zrušit povinnost evidovat platby, které jsou svým charakterem obdobou bezhotovostních transakcí (zejména platby prostřednictvím elektronické peněženky, čipové karty a podobných instrumentů, jejichž využitím dochází k nabití a čerpání kreditu), neboť u nich není dán předpoklad snadné dohledatelnosti jako u plateb kartou, lze doporučit tyto platby i nadále evidovat již s ohledem na to, že v rámci plánované novely ZoET je za účelem zachování právní jistoty navrhováno zpřesnění ustanovení § 5 tak, aby nebylo pochyb, že platby uskutečněné prostřednictvím výše uvedených prostředků splňují formální znaky evidované tržby.

- v jiných formách, které mají charakter obdobný formám dle předchozích bodů (např. *dárkové karty, poukázky na zboží a služby - kam patří též stravenky, dále i platby prostřednictvím žetonů a obdobných instrumentů, včetně virtuálních měn*) nebo
- započtením kauce nebo obdobné jistoty složené některým ze způsobů platby podle předchozích bodů.

Formální znaky evidované tržby dle § 5 ZoET nesplňují platby dle § 3 odst. 1 písm. c) bod 3. a písm. d) bod 3. zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), tedy platby uskutečněné bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat, a takové platby tudíž evidenci tržeb nepodléhají. Typicky se jedná o **karetní transakce**, bez ohledu na to, zda se jedná o debetní, kreditní či předplacené bankovní karty, a bez ohledu na to, zda se jedná o platby kartou prostřednictvím platebních terminálů nebo o online platby kartou prostřednictvím platebních bran.

Platební brána (např. Paypal, PayU, PaySec, Google Checkout, Click2Pay) je služba, která umožňuje uskutečnit platbu plátce podnikateli za zboží nebo službu na internetu. Platební brána obvykle nabízí více druhů platebních metod. Pro určení, zda se v případě platby plátce (zákazníka) prostřednictvím platební brány jedná o evidovanou tržbu podnikatele, je nutné posoudit charakter platební metody, která byla pro platbu využita, zejména je nutné vyhodnotit, zda jsou u dané formy převodu peněžních prostředků splněny formální znaky evidované tržby. Platby uskutečněné formou bezhotovostního převodu, u nichž nejsou splněny formální znaky evidované tržby, evidenci tržeb nepodléhají. Jedná se zejména o online platbu kartou nebo např. o případy, kdy platební brána přesměruje plátce do prostředí internetového bankovníctví, kdy následně dochází k platbě převodem z účtu na účet. Platby, které formální znaky evidované tržby splňují (např. platba Bitcoinem), evidenci tržeb podléhají.

V případě, kdy se jedná čistě o platby převodem z účtu na účet, inkasa nebo barteru, nejsou formální znaky evidované tržby dle § 5 ZoET naplněny, a tudíž takové platby nejsou evidovanými tržbami (resp. nepodléhají evidenci tržeb).

Obdobně jako u plateb převodem z účtu na účet nebudou formální znaky evidované tržby naplněny v případě **vkladu hotovosti na účet poplatníka**. Účtem se pro účely evidence tržeb rozumí účet vedený u osoby oprávněné poskytovat platební služby dle zákona o platebním styku (tj. banky, zahraniční banky a zahraniční finanční instituce, spořitelni a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz, zahraniční instituce elektronických peněz, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu, platební instituce, zahraniční platební instituce, poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu a Česká národní banka).

Pokud banka, u které je zřízen účet ke kartě, se kterou je placeno, podporuje službu **CashBack**, lze si za určitých podmínek peníze vybrat u pokladny při platbě kartou. Jedná se o službu, která doplňuje výběry hotovosti z bankomatu. Částka, kterou si zákazník tímto způsobem vybírá ze svého účtu, není evidovanou tržbou poplatníka.

Formální znaky evidované tržby nejsou naplněny taktéž v případě různých forem **zápočtů pohledávek**.

Kauce je peněžité jistota, která se hradí např. při půjčení sportovního vybavení, pro případ poškození, zničení či ztráty věci. Kauce přijatá v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem se v okamžiku přijetí neeviduje a neeviduje se ani v případě, že je celá vrácena zákazníkovi (např. když zákazník vrátí zpět veškeré vybavení v pořádku). Evidovanou tržbou je však započtení této kauce poplatníkem v částečné či plné výši v případě poškození, zničení či ztráty věci.

V případě, kdy byla kauce přijata převodem z účtu na účet, není ani její započtení evidovanou tržbou (nebyly splněny formální znaky evidované tržby).

Záloha je platba uskutečněná před vyúčtováním peněžité částky. V případě, že je záloha uhrazena v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem (například při rezervaci hotelového pokoje), eviduje se jako jakákoliv jiná platba. Pokud zákazník uhradí v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem

i doplatek ceny, zaeviduje poplatník také tuto platbu. Záloha a doplatek nejsou v odesílaných údajích o tržbě nijak provázány. Neodesílá se ani informace o tom, zda se jedná o zálohu či doplatek. Mohou nastávat i situace, kdy bude jedna z plateb (nejčastěji záloha) uhrazena přímo převodem z účtu na účet, tj. poplatník zálohu evidovat nebude a druhá (nejčastěji doplatek) bude hrazena v hotovosti, tj. poplatník zaeviduje pouze doplatek ceny.

V případě přijetí platby v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem, jejíž součástí jsou **vratné zálohy** (např. za vratné láhve a jiné vratné obaly, hrníčky, sklenice, kartičky – permanentky), zaeviduje poplatník celkovou přijatou částku, tj. včetně částky týkající se vratné zálohy. Při uplatnění nároku na vrácení takové zálohy, a to bez ohledu na to, zda je vyplácena tímž poplatníkem, který zálohu původně přijal, či jiným poplatníkem, který zálohu původně nepřijal, ale vyplácí ji z jiného důvodu, jsou formální znaky naplněny pouze v případě, že je záloha vrácena započtením proti dalšímu pořízení zboží či služeb, a výsledkem transakce je platba v hotovosti nebo jinými obdobnými způsoby, poplatníkovi. V takovém případě poplatník zaeviduje celkovou přijatou částku, tj. částku zboží či služeb poníženu o vrácenou zálohu. V případě, kdy je záloha vrácena započtením proti dalšímu pořízení zboží či služeb nebo je pouze vrácena a výsledkem transakce je nula nebo záporná částka, nejsou naplněny formální znaky evidované tržby a poplatník nemá povinnost takovou transakci evidovat. Pokud se poplatník rozhodne takovou transakci zaevidovat, nebude tento postup ze strany orgánů příslušných k prověřování plnění povinností podle ZoET zpochybňován. V rámci zasílaných údajů o evidované tržbě dle § 19 ZoET jsou uváděny i další údaje o této tržbě, např. částky týkající se DPH. Tyto údaje je pak nutné posuzovat s ohledem na celou transakci, resp. součet uvedených základů DPH a příslušných daní může být odlišný od celkové přijaté částky.

V případě vratných záloh se s ohledem na jejich specifický charakter nejedná o storna či opravy, na které je aplikován § 7 ZoET. Vracení záloh tedy není vázáno na skutečnost, zda byly platby záloh zaevidovány či nikoliv. Podle výše uvedeného je tedy možné postupovat i v situacích, kdy byly vratné zálohy uhrazeny převodem z účtu na účet a jejich vrácení je realizováno v hotovosti.

V případě **platby uskutečněné prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (např. prostřednictvím poštovní poukázky nebo poštovní služby s doplňkově sjednanou poštovní službou dobírky s výplatou doběřečného na účet poplatníka)** je platba zákazníka uskutečněna (návaznost na § 18 ZoET) až v okamžiku jejího převzetí poplatníkem od provozovatele poštovních služeb. Z tohoto důvodu jsou formální znaky evidované tržby sledovány až v tomto okamžiku. Provozovatel poštovních služeb zde vystupuje pouze v roli prostředníka, tj. nejedná se ani o přímé ani o nepřímé zastoupení (v těchto případech je postup jiný). Pokud tedy provozovatel poštovních služeb převede platbu, která byla poplatníkovi poukázána prostřednictvím poštovní poukázky, přímo z účtu na účet, nebude poplatník povinen takovou platbu evidovat (nejsou splněny formální znaky evidované tržby). V případě, že by provozovatel poštovních služeb předal poplatníkovi platbu v hotovosti (resp. obdobnými formami), poplatník má povinnost, za předpokladu, že jsou splněny materiální znaky evidované tržby, takové tržby evidovat. Kromě provozovatele poštovních služeb mohou v roli prostředníka vystupovat také dopravci, kteří poskytují službu obdobnou realizaci poštovní služby dle zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů, s doplňkově sjednanou poštovní službou dobírky. Za předpokladu, že dopravce přebírá od zákazníků částku a tuto následně předává poplatníkovi na základě obdobných pravidel jako v případě dobírky, aniž by tak činil na základě přímého či nepřímého zastoupení, lze uplatnit výše uvedený postup. Pokud tedy dopravce platbu přijatou od zákazníka převede z účtu na účet poplatníka, nebude poplatník povinen takovou platbu evidovat (nejsou splněny formální znaky evidované tržby). V případě, že by dopravce předal poplatníkovi platbu v hotovosti (resp. obdobnými formami), poplatník má povinnost, za předpokladu, že jsou splněny materiální znaky evidované tržby, takovou tržbu evidovat.

V případě, že v okamžiku výdeje zboží nebo služeb nedochází k platbě, ale **dochází pouze k zaevidování částek, které budou poplatníkem následně vyúčtovány**, a to většinou za předem stanovený časový úsek zákazníkovi nebo jiné osobě (např. zaměstnavateli příjemce zboží či služeb – za závodní stravování poskytované cizím subjektem zaměstnancům, za čerpání pohonných hmot prostřednictvím různých fleetových karet, CCS karet apod.), která provede úhradu poplatníkovi, nebude zaevidování částek za výdej zboží či služeb evidenci tržeb podléhat, neboť nejsou splněny

formální znaky evidované tržby, resp. v danou chvíli vůbec nedochází k platbě. Samostatně je pak nutné posuzovat transakci týkající se vypořádání vyúčtované částky. Pokud bude taková platba realizována převodem z účtu na účet, nejedná se o evidovanou tržbu.

Faktury - pro účely evidence tržeb není podstatné, zda k transakci byla či nebyla vystavena faktura, popř. jaká forma úhrady (např. v hotovosti nebo bankovním převodem) je na ní uvedena. Podstatné je, jakým způsobem byla příslušná částka fakticky zaplacená. Pokud byla částka uvedená na faktuře nebo její část uhrazena v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem, vzniká poplatníkovi povinnost tržbu zaevidovat. V případě plátce DPH jsou v datové zprávě uváděny i údaje o DPH, které se k evidované tržbě vztahují. Je-li částka uvedená na vystavené faktuře zaplacená bezhotovostně nebo např. složením hotovosti na účet v bance, povinnost zaevidovat tržbu nevzniká. V případě částečné úhrady faktury, která obsahuje různé sazby DPH, budou částky DPH uváděné v datové zprávě s ohledem na použité sazby na vydané faktuře zohledněny poměrem nebo si poplatník sám stanoví, která sazba se k příslušné částce vztahuje, neboť ZoET rozdělení nijak neupravuje.

Pokud poplatník zaeviduje platbu, která není evidovanou tržbou, nebude uvedené ze strany orgánů příslušných k prověřování plnění povinností podle ZoET zpochybnováno. Platby, které nesplňují formální náležitosti pro evidovanou tržbu, může poplatník evidovat na základě vlastního rozhodnutí nad rámec zákonných povinností na dobrovolné bázi (např. v případě, kdy je pro poplatníka z provozních důvodů jednodušší evidovat všechny přijímané formy plateb). Poplatník tak může kromě plateb v hotovosti evidovat nad rámec svých povinností i např. platby kartou, jak činil do vydání Nálezu Ústavního soudu.

2.2.2 Rozhodný příjem

Rozhodným příjmem se dle § 6 odst. 1 ZoET pro účely tohoto zákona rozumí

- a) u poplatníka daně z příjmů fyzických osob příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním, s výjimkou příjmu, který
 1. není předmětem daně z příjmů,
 2. je z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinělý nebo
 3. podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, nebo
- b) u poplatníka daně z příjmů právnických osob příjem z činnosti, která je podnikáním, s výjimkou příjmu, který
 1. není předmětem daně z příjmů,
 2. je z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinělý,
 3. podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně nebo
 4. podléhá dani ze samostatného základu daně.

Vzhledem k tomu, že záměrem evidence tržeb je zachycení reálného majetkového toku a nikoliv záznamu v evidenci, který může nastat v jiném časovém okamžiku, je pro účely evidence tržeb od účetního zachycení odhlíženo. Z tohoto důvodu zákon obsahuje speciální § 6 odst. 2 ZoET pro účetní jednotky. V tomto ustanovení je uvedeno, že **příjmy podle § 6 odst. 1 ZoET jsou u poplatníka, který je účetní jednotkou, příjmy podle zákona o daních z příjmů, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou.**

Pro účely ZoET je rozhodným příjmem veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti také příjem veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti, který je předmětem daně z příjmů u jejího společníka. Jedná se o zvláštní ustanovení upravující režim evidence tržeb odlišně od režimu daňového. Evidované tržby tedy bude evidovat veřejná obchodní společnost a komanditní společnost, nikoliv jejich společníci či komplementáři.

Obecně platí, že u poplatníků **podléhají evidenci pouze příjmy z podnikání**, kterým se má na mysli činnost obsažená v definici podnikatele uvedené v § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), tj. „Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“

Kluby – v případě klubů provozujících hostinskou a související činnost, aniž by vystupovaly jako standardní restaurační zařízení, je možné vyhodnotit povinnost evidovat tržby až v konkrétním případě a s přihlédnutím ke všem okolnostem. Je nutné posoudit, zda je daný klub, nálevna či podobný provoz skutečně provozován jako nepodnikatelský (může mít charakter veřejně prospěšného poplatníka, např. spolek - dříve občanské sdružení), nebo je provozován jako podnikatelská činnost. Příjmy z podnikatelské činnosti vykonávané tímto způsobem pak evidenci tržeb podléhají.

Spropitné - spropitné je nepovinná platba vyjadřující míru spokojenosti zákazníka s poskytnutými službami, kterou výslovně neupravuje žádný právní předpis ČR. U spropitného z pohledu evidence tržeb záleží na konkrétních zvyklostech zařízení, zda si spropitné rozdělí zaměstnanci nebo zůstává podnikateli.

V případě, kdy **je spropitné příjmem zaměstnanců**, tak příslušná částka nepodléhá evidenci tržeb, neboť se jedná o příjem ze závislé činnosti, tj. platba nezakládá rozhodný příjem (příjem z podnikání). Jedná se o tyto situace:

- spropitné obdrží přímo zaměstnanci, tj. bez zasahování zaměstnavatele (platí i pro případy, kdy se část spropitného rozdělí mezi ostatní zaměstnance – kuchaře, číšníky). V tomto případě spropitné nepodléhá evidenci tržeb, nicméně může být zaevidováno dobrovolně.
- spropitné obdrží zaměstnanci prostřednictvím zaměstnavatele, resp. zaměstnavatel je prostředník a spropitné rozdělí mezi zaměstnance dle pravidel, která jsou v dané provozovně nastavena (tj. nic si z toho nenechává, funguje jako organizátor, skutečnými příjemci příjmů jsou zaměstnanci). Přestože je spropitné v těchto případech zpravidla součástí jedné platby spolu s platbou za stravovací službu – není povinnost evidovat částku odpovídající spropitnému. Nicméně pokud to odpovídá zvyklostem příslušné provozovny, lze zvolit zaevidování celé částky (např. z důvodu, že tak má zaměstnavatel nastaveny současné systémy).

V případě, kdy **je spropitné příjmem zaměstnavatele** (podnikatele - provozovatele příslušného zařízení), tak příslušná částka podléhá evidenci tržeb, neboť se jedná o příjem z podnikání. Povinnost evidence se tedy vztahuje na celou částku, a to bez ohledu na to, zda je spropitné zapláceno odděleně. V takovém případě je nutné zaevidovat i tuto dodatečnou platbu.

Spropitné jakožto platba, která nemá přímý vztah k poskytovanému plnění, se nezahrnuje do základu daně dle § 36 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“). Částka spropitného se nebude zohledňovat v položkách datové zprávy týkajících se DPH.

Naopak příjmy, jejichž přijetí nesouvisí s podnikatelskou činností poplatníka, nejsou evidovanou tržbou a evidenci nepodléhají. O příjmy z podnikání se nejedná např.:

- v případě příjmů fyzických osob z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem ve smyslu § 7 odst. 2 písm. a) zákona o daních z příjmů, za předpokladu, že tyto příjmy nebyly získány výkonem podnikání (ve většině případů se o podnikání jedná),
- v případě příjmů, které jsou příjmem podle § 9 (příjmy z nájmu) nebo § 10 (ostatní příjmy, např. příjmy z příležitostného prodeje přebytků ze zahrádky) zákona o daních z příjmů,
- v případě spolku, který v rámci své hlavní činnosti vyvíjí i příležitostnou (nikoliv soustavnou) výdělečnou činnost. Takovou činnost přitom nelze zaměňovat s vedlejší hospodářskou činností dle § 217 odst. 2 občanského zákoníku, která vedlejší podnikatelskou činností je vždy (např. živnostenské podnikání, pronájem nemovitostí). Příkladem výdělečných činností vykonávaných příležitostně v rámci hlavní činnosti spolku pak může být příležitostné (nikoli soustavné) pořádání společenských a reprezentačních akcí ve formě plesů, tanečních zábav a společných setkání, které mohou být spojeny s uskutečněním plateb např. v souvislosti s prodejem vstupenek a občerstvení, a to i v případě, že výtěžek překročí náklady. Jako příklad lze uvést představení amatérského divadla, kroužku lidových tanců, letní tábor, hasičský nebo myslivecký bál, soutěže či závody pořádané spolkem v rámci jeho hlavní činnosti apod.

Ojedinělost - pojem „ojedinělý příjem“ patří do kategorie tzv. **neurčitých právních pojmů**. Výklad vnitřního obsahu pojmu je nutné provést v daném případě s ohledem na posouzení konkrétních okolností. Přitom kritériem pro definici této vlastnosti příjmu je tedy jednorázovost či výjimečnost příjmu.

Za ojedinělý příjem lze považovat s přihlédnutím ke konkrétním skutečnostem zcela výjimečnou platbu v hotovosti nebo např. platbu za ojedinělý prodej vyřazeného majetku.

Přijímá-li poplatník pravidelně (byť nepříliš často) platby, které splňují formální náležitosti pro evidovanou tržbu (§ 5 ZoET), tj. platby uskutečněné v hotovosti nebo obdobným způsobem a současně zakládají rozhodný příjem, tj. příjem z podnikání (§ 6 ZoET), je povinen takovéto tržby evidovat, neboť se o ojedinělé příjmy nejedná.

Jako příklad lze uvést činnost poplatníka (zabývajícího se nákupem a prodejem zboží) vykonávanou v provozovně - velkoskladu, který přijímá od svých odběratelů platby primárně bezhotovostně, nicméně v rámci prodeje několikrát za měsíc přijme platbu v hotovosti. Pokud poplatník přijímá hotovost v rámci obchodní činnosti pravidelně, nemůže se jednat o ojedinělý příjem, a má za povinnost takovéto přijaté hotovostní platby evidovat.

Obdobně je potřeba nahlížet na úhradu částek uvedených na vydaných fakturách. Jestliže poplatník přijímá platby částek uvedených na vydaných fakturách bezhotovostně, ale dochází i k zaplacení (doplacení) hotovostně, tak je povinností poplatníka takovéto platby evidovat. Jako ojedinělý příjem lze akceptovat pouze výjimečné přijetí takovéto platby.

2.2.3 Storno a opravy

Vrací-li se evidovaná tržba nebo provádí-li se její opravy, použijí se dle § 7 ZoET ustanovení týkající se evidence tržeb obdobně s tím rozdílem, že je **tato tržba evidována jako záporná**. Z uvedeného vyplývá, že vrací-li se v hotovosti nebo obdobným způsobem evidovaná tržba, má poplatník povinnost takovou transakci zaevidovat.

V případě, kdy poplatník vrátí platbu, která nebyla evidovanou tržbou (např. byla uhrazena převodem z účtu na účet), nejedná se ani v případě jejího vrácení o evidovanou tržbu, a to i když je vrácena v hotovosti nebo obdobným způsobem. Pokud však poplatník vrácení platby zaeviduje, nebude tento postup ze strany orgánů příslušných k prověřování plnění povinností podle ZoET zpochybňován. Uvedené platí obdobně i pro situaci, kdy byla vrácena evidovaná tržba, ale vrácení proběhlo převodem z účtu na účet.

Postup se vztahuje zejména na případy vrácení zboží bez uvedení důvodu, při vyřízení reklamace, u omylem zaevidované tržby nebo na případy, kdy byly údaje o evidované tržbě zaslány správci daně před přijetím tržby a zákazník nakonec zboží nezaplatil. Zaslání údaje o provedeném stornu či opravě nejsou z technického hlediska nijak vázány na původní tržbu (resp. zaslání datovou zprávu či vydanou účtenku).

V případě, kdy dochází k vrácení platby v částečné či plné výši, např. z důvodu vrácení zboží bez uvedení důvodu nebo reklamace, je v datové zprávě v položce datum a čas přijetí tržby uveden datum a čas vrácení příslušné částky. V případě, kdy k přijetí platby ještě nedošlo (tj. u omylem zaevidované tržby nebo v případě, kdy byly údaje o evidované tržbě zaslány správci daně před přijetím tržby a zákazník nakonec zboží nezaplatil) a nebude tedy docházet k vrácení hotovosti, by měl poplatník provést storno či opravu s ohledem na konkrétní okolnosti a zvyklosti jeho činnosti, a to bez zbytečného odkladu po zjištění nesprávně zaevidované tržby.

2.2.4 Nepřímé zastoupení

Jedná-li poplatník svým jménem na účet jiného poplatníka (nepřímé zastoupení dle § 8 ZoET), je povinen evidovat tržbu ten, kdo jedná svým jménem na účet jiného. Jedná se o speciální ustanovení zvláště pro situace, kdy je uzavřena komisionářská smlouva. Věcným záměrem je, aby uvedenou tržbu evidoval komisionář. Evidenci tržeb podléhá přijaté plnění i v případě, že bude celá přijatá částka

zcela předána komitentovi, a tedy neobsahuje plnění, které by bylo příjmem na straně komisionáře (v praxi zejména marže).

Komisionář není povinen evidovat platbu, která neobsahuje příjem na straně komisionáře (marži) a současně nezakládá rozhodný příjem na straně komitenta nebo je z evidence tržeb vyloučena na základě § 12 ZoET. V případě, že komisionář nemá k dispozici informaci, zda přijatá platba nezakládá rozhodný příjem na straně komitenta nebo je z evidence tržeb vyloučena na základě § 12 ZoET, musí takovou platbu zaevidovat vždy.

V případě nepřímého zastoupení dle § 8 ZoET bude zastupující poplatník uvádět v datové zprávě o evidované tržbě své DIČ jako DIČ poplatníka a položka DIČ pověřujícího poplatníka zůstane nevyplněná (vyplňuje se pouze v případě pověření dle § 9 odst. 1 ZoET). Zastupující poplatník dále v datové zprávě uvede svou provozovnu, ve které byla tržba uskutečněna a k podpisu datové zprávy o evidované tržbě použije svůj certifikát. Evidované tržby tak budou evidovány pouze u zastupujícího poplatníka, který musí být schopen správci daně prokázat, jaká část z takto přijatých tržeb plyne jemu.

2.2.5 Pověření k evidování tržeb

Podle ustanovení § 9 odst. 1 ZoET může poplatník, kterému tržba plyne, pověřit evidováním tržby jiného poplatníka, aby za něj tuto tržbu evidoval. Jedná se například o situaci, kdy poplatníkovi plyne tržba prostřednictvím zástupce (tedy poplatníka, který jedná jeho jménem na jeho účet) a poplatník přenesl povinnost evidovat tržbu na tohoto druhého poplatníka. Dané ustanovení však může být aplikováno i na jiné situace splňující zákonem stanovená kritéria. S přihlédnutím k principům a normám uplatněným v rámci pracovněprávních předpisů se však nevztahuje na případ pověření zaměstnance, neboť takový postup by mohl být v rozporu s ochranou poskytovanou v pracovněprávních vztazích, zejména pak s ohledem na ustanovení upravující omezení odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem závislé činnosti podle § 257 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

V případě pověření dle § 9 odst. 1 ZoET bude pověřený poplatník uvádět v datové zprávě o evidované tržbě své DIČ jako DIČ poplatníka a v položce DIČ pověřujícího poplatníka uvede DIČ poplatníka, který ho evidováním svých tržeb pověřil. Pověřený poplatník dále v datové zprávě uvede svou provozovnu, ve které byla tržba uskutečněna, a k podpisu datové zprávy o evidované tržbě použije svůj certifikát. Evidované tržby budou na portále zobrazovány jak u pověřeného poplatníka, a to jako tržby evidované za jiného poplatníka, a zároveň u pověřujícího poplatníka, a to jako tržby, které za něho zaevidoval pověřený poplatník.

Plyne-li jedna evidovaná tržba více poplatníkům, mohou tito poplatníci dle § 9 odst. 2 ZoET pověřit jednoho z nich, aby za ně tržbu evidoval. Toto ustanovení se inspirovuje § 5b zákona o dani z přidané hodnoty, který upravuje zvláštní případ tzv. „skupiny“. Pro účely evidence tržeb tedy platí, že v případě, kdy by jedna evidovaná tržba měla plynout více poplatníkům (např. na základě smlouvy o společnosti nebo na základě spoluvlastnictví), pak si mohou zvolit jednu osobu ze členů společenství, která bude daný příjem evidovat. Cílem úpravy je umožnění toho, aby společné příjmy mohl evidovat pouze jeden člen, např. společnosti (dříve sdružení bez právní subjektivity) dohromady, tj. nikoliv každý zvlášť.

V případě pověření dle § 9 odst. 2 ZoET bude pověřený poplatník uvádět v datové zprávě o evidované tržbě své DIČ jako DIČ poplatníka a položka DIČ pověřujícího poplatníka zůstane nevyplněná (vyplňuje se pouze v případě pověření dle § 9 odst. 1 ZoET). Pověřený poplatník dále v datové zprávě uvede svou provozovnu, ve které byla tržba uskutečněna, a k podpisu datové zprávy o evidované tržbě použije svůj certifikát. Evidované tržby tak budou evidovány pouze u pověřeného poplatníka, který musí být schopen správci daně prokázat, komu a jaká část takto přijatých tržeb plyne.

Ustanovení § 9 odst. 3 ZoET upravuje důsledky pověření dle odst. 1 a 2 téhož ustanovení. V případě, že poplatník pověří plněním evidenční povinnosti jiného poplatníka, vzniká pověřenému poplatníkovi

povinnost evidovat tržby poplatníka, který ho k evidování pověřil. Pověřený poplatník tak má povinnost evidovat tržby v rozsahu stanoveném ZoET a za porušení této povinnosti i odpovídá.

Ustanovení § 9 odst. 4 ZoET stanoví, že důsledek vzniku pověření podle odst. 1 a 2 popsany v odst. 3 téhož ustanovení, tedy vznik povinnosti evidovat tržby včetně odpovídající odpovědnosti na straně pověřeného poplatníka, nezabavuje pověřujícího poplatníka jeho právních povinností podle tohoto zákona včetně odpovědnosti za důsledky spojené s jejich porušením. Důvodem této konstrukce odpovědnosti je zejména snaha zamezit účelovému zbavování se povinností (např. pověření nekontaktní osoby apod.). Spoluodpovědnost má tedy jak poplatník, který evidováním svých tržeb pověřil jiného poplatníka, tak pověřený poplatník; řízení o přestupcích bude vedeno s oběma poplatníky.

2.3 TRŽBY EVIDOVANÉ VE ZJEDNODUŠENÉM REŽIMU A TRŽBY VYLOUČENÉ Z EVIDENCE TRŽEB

2.3.1 Tržby ve zjednodušeném režimu

Podle ustanovení § 10 odst. 1 ZoET lze ve zjednodušeném režimu evidovat tržby z prodeje zboží a služeb uskutečněných na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob podle zákona o dani z přidané hodnoty. Přitom „pravidelnou hromadnou přepravou osob“ se má na mysli obsah pojmu uvedený v příloze č. 2 zákona o dani z přidané hodnoty, kde se touto službou rozumí „přeprava osob po stanovených trasách, kdy cestující nastupují a vystupují na předem určených zastávkách nebo místech podle předem stanovených jízdních řádů, schválených podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 388/2000 Sb., o jízdních řádech veřejné linkové osobní dopravy, jde-li o linkovou osobní dopravu veřejnou.“ Uvedené ustanovení tedy míří jak na tržby uskutečňované při dopravě splňující uvedená kritéria uskutečňované prostředky silniční dopravy, tak na tržby uskutečněné při tomto typu dopravy prostředky drážní a letecké dopravy a prostředky užitými k vnitrozemské plavbě.

Uplynutím 31. 12. 2018 se ruší ustanovení § 10 odst. 2 ZoET, dle kterého může vláda nařízením stanovit další tržby, které by bylo možné evidovat ve zjednodušeném režimu, a to za podmínky, že by jejich evidování běžným způsobem poplatníkům znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti. K datu vydání tohoto metodického pokynu nejsou nařízením vlády stanoveny žádné tržby, které by bylo možné evidovat ve zjednodušeném režimu, a do doby zrušení ustanovení upravujícího zmocnění k vydání nařízení není jeho využití předpokládáno.

2.3.2 Povolení pro evidování tržby ve zjednodušeném režimu

Ustanovení § 11 ZoET upravuje proces vydávání povolení pro evidování tržeb ve zjednodušeném režimu. Umožňuje tak poplatníkům, jejichž tržby není možné evidovat ve zjednodušeném režimu přímo ze zákona (viz výše bod 2.3.1), požádat správce daně o povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu. **Podmínkou pro udělení povolení je, že by evidování dané tržby běžným způsobem poplatníkovi znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti.**

V žádosti poplatník uvede důvody, které svědčí pro naplnění podmínek pro vydání povolení a tržby, na které se má povolení vztahovat. Poplatník nemusí žádat o povolení na tržby ze všech svých činností, ale např. jen na určité druhy tržeb nebo na tržby z činnosti některých svých provozoven. Důvodem může být např. nemožnost, případně nestabilita internetového připojení v místě, kde poplatník tržby přijímá.

Správce daně o žádosti rozhodne ve lhůtě 15 dnů ode dne jejího podání. Běh této lhůty se staví ode dne vydání rozhodnutí, kterým správce daně vyzývá žadatele k součinnosti (např. výzva k odstranění vad podání nebo výzva k prokázání skutečností), do pátého pracovního dne ode dne, kdy dojde k požadované součinnosti (viz § 34 daňového řádu). Poplatník, u něhož je správce daně v prodlení s vydáním rozhodnutí, není zproštěn svých povinností evidovat tržby. Na základě marného uplynutí této zákonem stanovené lhůty může být pouze shledán důvodným případný podnět na ochranu před nečinností. **V povolení správce daně uvede tržby, na které se povolení vztahuje.** Správce daně posoudí naplnění podmínek pro vydání povolení pro evidování tržby ve zjednodušeném režimu, a to pro každou tržbu, uvedenou v žádosti poplatníka (žádosti vyhoví plně, vyhoví částečně nebo žádost zamítne).

Byla-li žádost zamítnuta, lze novou žádost podat nejdříve po 60 dnech ode dne oznámení o nabytí právní moci zamítavého rozhodnutí. V této nové žádosti je poplatník povinen uvést jiné důvody než ty, které již obsahovala žádost původní, jinak bude nová žádost odložena. O odložení žádosti musí být žadatel vyrozuměn.

Přestanou-li být splňovány podmínky pro vydání povolení, je držitel povolení povinen tuto skutečnost oznámit správci daně do 15 dnů ode dne, ve kterém tato skutečnost nastala. Porušení této oznamovací povinnosti je sankcionovatelné dle § 247a odst. 1 daňového řádu, tj. správce daně může uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy až do výše 500 000 Kč.

Správce daně zruší povolení, zjistí-li, že pominuly podmínky pro jeho vydání. Zrušení povolení je aktem konaným z moci úřední, přičemž podnětem pro zrušení může být jak informace z vlastního zjištění správce daně (včetně jemu předaných podnětů od jiných osob), tak oznámení poplatníka.

2.3.3 Tržby vyloučené z evidence tržeb

Evidovanou tržbou nejsou dle § 12 odst. 1 ZoET tržby

- a) státu,
- b) územního samosprávného celku,
- c) příspěvkové organizace,
- d) České národní banky,
- e) držitele poštovní licence.

Vynětí tržeb uvedených poplatníků je odůvodněno zvláštním veřejnoprávním statutem těchto poplatníků, tj. státu, územních samosprávných celků, příspěvkových organizací, České národní banky a držitele poštovní licence.

Z evidence tržeb jsou na základě uvedeného ustanovení vyňaty pouze tržby těchto poplatníků, resp. tržby, které jim plynou. Tržby přijímané těmito poplatníky na základě přímého či nepřímého zastoupení za jiné poplatníky či na základě pověření od jiných poplatníků (§ 9 ZoET) by naopak evidenci tržeb podléhaly. Uvedené platí za předpokladu, že tyto tržby nejsou z evidence tržeb vyňaty z jiného důvodu.

Evidovanou tržbou nejsou dle § 12 odst. 2 ZoET také tržby

- a) banky, včetně zahraniční banky,
- b) spořitelního a úvěrního družstva,
- c) pojišťovny a zajišťovny,
- d) investiční společnosti a investičního fondu,
- e) obchodníka s cennými papíry,
- f) centrálního depozitáře,
- g) penzijní společnosti,
- h) penzijního fondu,
- i) z podnikání v energetických odvětvích na základě licence udělené podle energetického zákona,
- j) z podnikání na základě povolení krajského úřadu podle zákona o vodovodech a kanalizacích.

Vynětí tržeb dle písm. a) až j) je odůvodněno již existujícími mechanismy, které jsou považovány za dostatečné k uskutečnění transparentní kontroly pro účely správy daně i bez uvalení režimu evidence tržeb.

U poplatníků dle § 12 odst. 2 písm. a) až h) ZoET platí obdobně jako u odst. 1, že z evidence tržeb jsou na základě uvedeného ustanovení vyňaty pouze tržby těchto poplatníků, resp. tržby, které jim plynou.

V případě ustanovení § 12 odst. 2 písm. i) a j) ZoET nejsou evidovanou tržbou také tržby z podnikání v energetických odvětvích na základě licence udělené podle energetického zákona a z podnikání na základě povolení krajského úřadu podle zákona o vodovodech a kanalizacích. V případě, kdy mají poplatníci tržby jak z podnikání na základě uvedené licence či povolení, tak z jiných podnikatelských aktivit, vztahuje se výjimka pouze na tržby uvedené v § 12 odst. 2 písm. i) a j) ZoET. Na tržby z ostatních podnikatelských aktivit téhož poplatníka se uvedená výjimka nevztahuje.

Evidovanou tržbou nejsou dle § 12 odst. 3 ZoET také tržby

- a) uskutečněné do přidělení daňového identifikačního čísla a během 10 dní následujících po jeho přidělení,
- b) z poštovních služeb a zboží a služeb poskytovaných v přímé souvislosti s nimi,
- c) ze vztahu souvisejícího s pracovněprávním nebo obdobným vztahem,
- d) ze stravování a ubytování žákům a studentům poskytovaného školou, vysokou školou nebo školským zařízením,
- e) z jízdného nebo související platby hrazených v dopravních prostředcích při pravidelné hromadné přepravě osob,
- f) na palubě letadel,
- g) z osobní železniční přepravy,
- h) z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků,
- i) pocházející z prodeje zboží či služeb prostřednictvím samostatného automatu,
- j) z provozování veřejných toalet.

Důvodem vynětí tržeb uvedených v § 12 odst. 3 ZoET jsou okolnosti spočívající v samotném uskutečnění tržby, zejména povaha poskytovaných služeb, z nichž jsou tyto tržby získány.

S ohledem na skutečnost, že k identifikaci poplatníka při evidenci tržeb a k získání certifikátu pro evidenci tržeb slouží především daňové identifikační číslo, jsou podle § 12 odst. 3 písm. a) ZoET z evidování tržeb vyňaty tržby jinak vyhovující znakům evidované tržby podle § 4 ZoET, které jsou u poplatníka, kterému nebylo dosud daňové identifikační číslo přiděleno, uskutečněny do přidělení daňového identifikačního čísla a v rámci zachování dostatečné přípravné lhůty pro výkon evidence též během 10 dní následujících po přidělení daňového identifikačního čísla.

Ustanovení § 12 odst. 3 písm. b) ZoET obsahuje vynětí specifických tržeb poskytovatelů poštovních služeb, tedy tržeb poplatníků, kteří nejsou držiteli poštovní licence podle § 12 odst. 1 písm. e) ZoET. Na tržby z ostatních podnikatelských aktivit téhož subjektu se uvedená výjimka nevztahuje. Poštovní službou se v souladu s ustanovením § 1 odst. 2 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů, rozumí činnost prováděná podle poštovní smlouvy a za podmínek stanovených zákonem o poštovních službách. Poštovní služba zpravidla zahrnuje poštovní podání, třídění a přepravu poštovní zásilky prostřednictvím poštovní sítě a je prováděna za účelem dodání poštovní zásilky příjemci. Za poštovní službu se považuje i dodání poukázané peněžní částky.

Podle ustanovení § 12 odst. 3 písm. c) ZoET jsou vyňaty případné příjmy zaměstnavatele vyplývající ze vztahu souvisejícího s pracovněprávním vztahem. „Příjmy ze vztahu souvisejícího s pracovněprávním vztahem“ se rozumí příjmy zaměstnavatele ve formě přijetí úplaty za plnění povahy zaměstnaneckých benefitů poskytovaná zaměstnanci (např. platba zaměstnance za podnikovou rekreaci, je-li činěna v hotovosti nebo jiné podobné formě) nebo za plnění poskytovaná zaměstnanci přímo na pracovišti (např. platba zaměstnance za služby závodního stravování a jiné obdobné služby ve formě prodeje potravin a občerstvení na pracovišti nebo v přímé souvislosti s výkonem práce v pracovní době, jsou-li činěny v hotovosti nebo jiné podobné formě), dále příjmy za prodej vyřazeného majetku zaměstnancům, prodej zboží zaměstnancům v podnikových prodejnách určených výhradně pro zaměstnance apod.

Vynětí se vztahuje i na přijetí úplaty za plnění povahy zaměstnaneckých benefitů poskytovaná rodinným příslušníkům zaměstnance a za plnění poskytovaná na základě budoucího nebo dřívějšího pracovněprávního vztahu, pokud to upravují vnitřní předpisy zaměstnavatele. Zároveň se výjimka vztahuje na přijetí úplaty za plnění ve formě zlevněných jízdenek poskytovaná zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům.

V případě, že by bylo zaměstnancům poskytováno stravování provozovatelem, vůči němuž nejsou „strávnickí“ v pracovněprávním nebo obdobném vztahu, pak by přijaté platby provozovatele závodního stravování byly evidovanými tržbami, a to za předpokladu, že by byly hrazeny hotovostně, nebo obdobným způsobem, např. stravenkou. Pokud by však v okamžiku výdeje jídla nedocházelo k platbě, ale pouze k zaevidování částky, která bude následně tímto provozovatelem stravovacích služeb (většinou za nějaký časový úsek) vyúčtována zaměstnavateli, který provede úhradu provozovateli tohoto zařízení a následně srazí příslušné částky jednotlivým zaměstnancům ze mzdy, nebude zaevidování částky za výdej jídla evidenci tržeb podléhat, neboť nejsou splněny formální znaky evidované tržby, resp. v danou chvíli vůbec nedochází k platbě. Samostatně je pak nutné posuzovat transakci mezi externím provozovatelem stravovacích služeb a zaměstnavatelem (tj. platba za poskytnuté stravování zaměstnanců zaměstnavatelem – většinou je realizována převodem z účtu na účet a nejedná se tudíž o evidovanou tržbu) a dále mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Pro úplnost dodáváme, že v případě platby různými typy elektronických peněženek, čipových karet a obdobných institutů, kdy dochází k čerpání příslušného kreditu, k platbě (na rozdíl od výše uvedeného případu pouhého záznamu částky při výdeji jídla) dochází a tato transakce bude evidenční povinnosti podléhat.

Ustanovení § 12 odst. 3 písm. d) ZoET upravuje vynětí tržeb plynoucích z poskytování stravování a ubytování žákům a studentům školou, vysokou školou nebo školskými zařízeními určeným pro tyto účely, tj. vynětí školních jídelen, studentských kolejí, menz a internátů. „Školou“ se rozumí škola podle § 7 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“). „Vysokou školou“ se rozumí vysoká škola podle vymezení obsaženého v § 1 a 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. „Školským zařízením“ se rozumí školské zařízení podle § 7 odst. 4 a 5 školského zákona. Vynětí není vázáno na žáky a studenty příslušné školy, ale je koncipováno obecně na žáky a studenty jakékoliv školy, včetně zahraničních. Uvedené ustanovení se nevztahuje na poskytování stravování a ubytování studentům jinými poplatníky, než školou, vysokou školou nebo školským zařízením. Uvedené ustanovení se nevztahuje na situace, kdy je stravování a ubytování poskytováno školou, vysokou školou nebo školským zařízením jiným osobám, než žákům nebo studentům, např. důchodcům. Je-li škola příspěvkovou organizací, lze aplikovat ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) ZoET, tj. vyloučení se vztahuje na všechny její tržby bez ohledu na to, od koho plynou. Na tržby od zaměstnanců školy pak lze aplikovat ustanovení § 12 odst. 3 písm. c) ZoET. Uplatnění § 12 odst. 3 písm. d) ZoET přichází v úvahu jen tehdy, pokud je tato činnost realizovaná v rámci podnikatelské činnosti. Je-li činnost realizována v rámci činnosti nepodnikatelské, nejsou takové platby evidovanými tržbami již na základě § 6 ZoET, neboť nezakládají rozhodný příjem.

Z režimu evidence tržeb jsou dle § 12 odst. 3 písm. e) ZoET vyňaty nejen tržby z jízdného placeného za účelem pravidelné hromadné přepravy osob, ale také související platby, tj. za přepravu zavazadel v úložném prostoru dopravního prostředku, přírážka k jízdnému hrazená v dopravním prostředku apod. Za související platbu však není považováno občerstvení poskytované během přepravy. „**Pravidelnou hromadnou přepravou osob**“ se obsahově rozumí totožné vymezení, jaké je obsažené u identického pojmu v příloze č. 2 zákona o dani z přidané hodnoty, tedy přeprava osob po stanovených trasách, kdy cestující nastupují a vystupují na předem určených zastávkách nebo místech podle předem stanovených jízdních řádů, schválených podle zde jmenovaných zákonů.

V případě elektronické peněženky na dopravu, tj. kdy si zákazník nejprve elektronickou peněženku nabije a následně se mu odečítá příslušná částka vždy, když uskuteční cestu autobusem např. do práce, je toto odečtení kreditu vyloučeno z evidence tržeb na základě § 12 ZoET odst. 3 písm. e) ZoET.

Z důvodu specifických podmínek podnikatelské činnosti jsou dle § 12 odst. 3 písm. f) ZoET z evidence tržeb vyňaty také tržby uskutečněné na palubě letadel.

Vynětí tržeb dle § 12 odst. 3 písm. g) ZoET se vztahuje pouze na tržby z osobní přepravy vlakem, a to s ohledem na specifické podmínky provozu. Tržby z tramvajové, trolejbusové a lanové přepravy osob evidenci tržeb podléhají, a to s výjimkou tržeb splňujících podmínky uvedené v § 12 odst. 3 písm. e) ZoET, tj. tržeb z jízdného či souvisejících plateb hrazených přímo v dopravním prostředku.

Podle ustanovení § 12 odst. 3 písm. h) ZoET evidovanou tržbou nejsou také tržby z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků. Veřejně prospěšným poplatníkem se v souladu s ust. § 17a odst. 1 zákona o daních z příjmů, rozumí poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním. Pojem veřejně prospěšný pak koresponduje s principy veřejné prospěšnosti vymezené v § 146 a násl. občanského zákoníku.

Drobná vedlejší podnikatelská činnost však není nikde explicitně definována, resp. jedná se o neurčitý právní pojem. Naplnění kritéria „drobné podnikatelské činnosti“ je tak u poplatníka nutné posuzovat vždy s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu.

V zájmu zajištění jednotné aplikace tohoto ustanovení, bude správce daně při posuzování drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků postupovat následovně:

O příjem z drobné vedlejší činnosti ve smyslu ustanovení § 12 odst. 3 písm. h) ZoET se bude jednat v případě, že veřejně prospěšný poplatník v roce, jenž předchází roku, ve kterém by mu bez dalšího vznikla povinnost evidence tržeb z vedlejší podnikatelské činnosti, **měl příjem/výnos z této činnosti nejvýše 300 000 Kč nebo tyto příjmy činily nejvýše 5 % z celkových příjmů/výnosů veřejně prospěšného poplatníka za sledované období².**

² Při hledání optimálních parametrů pro definici drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků Finanční správa zohlednila skutečnost, že se tyto poplatníci mezi sebou výrazně liší ve velikosti příjmů z hlavní činnosti, a proto nelze parametr vymezující tuto činnost stanovit pouze jedním kritériem, tj. kritériem poměru mezi celkovými příjmy poplatníka a jeho příjmy z vedlejší podnikatelské činnosti. Například u poplatníků, jejichž příjmy z hlavní nepodnikatelské činnosti plynou převážně z členských příspěvků a dosahují řádově desítek tisíc korun ročně, by bylo kritérium dle předchozí věty v podstatě neaplikovatelné, přestože zisk z vedlejší podnikatelské činnosti je výhradně využíván pro její nepodnikatelskou činnost. Z tohoto důvodu bylo pro posuzování "drobnosti" zvoleno jak kritérium absolutní částky, tak i kritérium poměru. Parametr absolutní částky byl zvolen tak, aby korespondoval s jiným, v právní praxi již užívaným parametrem pro stanovení hranice zakládající zákonnou povinnost podnikajících osob ve vztahu na dosažení určité výše příjmů. Při nastavení kritéria absolutní částky ve výši 175 000 Kč platné do 14. 5. 2017 vycházela Finanční správa z následujícího výpočtu. Základem pro její stanovení byla částka 70 000 Kč, která vychází z rozhodné částky (daňového základu), zakládající účast na důchodovém pojištění osoby samostatně výdělečně činné, která vykonávala vedlejší činnost (zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů). Vlastní výše kritéria, tj. absolutní částka, pak byla dopočítána tak, že rozhodná částka (2,4 násobek průměrné mzdy, zaokrouhleno na 70 000 Kč) tvoří základ daně z příjmů (175 000 Kč), ke kterému byly uplatněny výdaje ve výši 60% (105 000 Kč) viz § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů (jedná se o nejčastěji uplatňované výdaje fyzické osoby z živnostenského podnikání).

S účinností od 15. 5. 2017 se výše této absolutní částky mění na 300 000 Kč. Tato částka koresponduje s částkou uvedenou v ustanovení § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů, upravujícím položky snižující základ daně. O tuto částku si může veřejně prospěšný poplatník upravit základ daně, a to i tak, že mu nevznikne žádná daňová povinnost. Pak se nejvíce jako racionální příjmy do této výše podrobovat evidenci tržeb. Při úpravě výše kritéria vycházela Finanční správa ze skutečnosti, že daná částka odpovídá obsahu pojmu příjem z drobné vedlejší podnikatelské činnosti a nenarušuje principy fungování EET.

Kritérium poměru mezi příjmy z hlavní činnosti a vedlejší činnosti bude zpravidla využíváno většími veřejně prospěšnými poplatníky, kteří nemohou aplikovat kritérium absolutní částky, nicméně jejichž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha (např. péče o důchodce, handicapované občany, děti). Finanční správa pro účely tohoto kritéria vycházela z analýzy poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, které jí poskytlo data poplatníků poskytujících sociální služby, a tyto údaje byly využity ke stanovení procentuální částky celkových příjmů a příjmů z vedlejší podnikatelské činnosti tak, aby povinnosti evidence nebyli zatíženi veřejně prospěšní poplatníci, kteří tyto služby poskytují. Tržby příspěvkových organizací, které jsou z evidence vyloučeny dle § 12 odst. 1 ZoET, nebyly pro účely stanovení tohoto kritéria zohledněny. **S účinností od 15. 5. 2017 se za splnění kritéria poměru považuje nejen částka příjmů z vedlejší činnosti nižší než 5 %, nýbrž též částka odpovídající právě 5 % z celkových příjmů/výnosů veřejně prospěšného poplatníka.**

Účinnost rozhodnutí o závazném posouzení o určení evidované tržby vydaných do 14. 5. 2017 není změnou nastavení kritérií pro příjmy z drobné vedlejší podnikatelské činnosti dotčena. V případě, že změna kritérií má vliv na výrok rozhodnutí vydaného v souladu s metodickým pokynem ve znění účinném od 14. 5. 2017, správce daně, při případné kontrole plnění povinností souvisejících s evidencí tržeb, zohlední tuto skutečnost a posoudí skutkový stav uvedený v rozhodnutí dle kritérií stanovených metodickým pokynem ve znění účinném od 15. 5. 2017.

Pro posouzení vyloučení tržeb z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků je potřeba vždy k 1. 1. daného roku určit z výše příjmů/výnosů z předcházejícího roku, zda jsou či nejsou splněna výše uvedená kritéria pro uplatnění vyloučení tržeb dle § 12 odst. 3 písm. h) ZoET pro tento rok.

Nově registrovaný veřejně prospěšný poplatník, který nemá pro účely stanovení uvedených kritérií údaje z předchozího roku, může provést kvalifikovaný odhad. Jsou-li splněny výše uvedené podmínky, pak nemá poplatník povinnost v roce následujícím platby z drobné vedlejší činnosti evidovat.

Pro účely posouzení vyloučení tržeb z evidence se příjmem/výnosem rozumí příjmy nebo výnosy definované v § 27 vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví ve znění platném do 31. 12. 2015. V případě, že veřejně prospěšný poplatník vede jednoduché účetnictví, posuzuje se příjem dle § 5 vyhlášky č. 325/2015 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví.

Při určování výše příjmů/výnosů z vedlejší podnikatelské činnosti pro účely posouzení splnění výše uvedených kritérií pro příjem z drobné vedlejší podnikatelské činnosti se nezohledňují platby, které nesplňují formální náležitosti³ pro evidovanou tržbu, nebo tržby, které jsou vyloučeny z evidence tržeb dle § 12 nebo § 36 ZoET. Pokud poplatník provozuje více druhů vedlejší činnosti, příjmy/výnosy z těchto činností se pro účely posouzení drobné vedlejší podnikatelské činnosti sčítají.

V případě, že kritéria pro vyloučení tržeb z evidence dle § 12 odst. 3 písm. h) ZoET splněna nejsou, je poplatník povinen platby splňující formální náležitosti a materiální znaky evidované tržby evidovat.

Splnění podmínek pro vyloučení tržeb z povinnosti evidence musí být poplatník správcem daně schopen na vyžádání doložit.

Příklad č. 1⁴

Veřejně prospěšný poplatník fotbalový klub dosáhl v rámci hlavní neziskové činnosti v roce 2017 příjmy z prodeje vstupenek na fotbalová utkání ve výši 100 000 Kč. Dále má příjmy z vedlejší podnikatelské činnosti z pronájmu reklamní plochy ve výši 350 000 Kč. Tyto příjmy z pronájmu jsou poukazovány nájemcem na bankovní účet fotbalového klubu. Při zápasech klub provozuje stánek rychlého občerstvení, kde je prodáváno točené pivo a párky. Hotovostní příjem z této vedlejší podnikatelské činnosti tvořil v roce 2017 celkem 290 000 Kč a povinnost evidence tržeb z této činnosti by přicházela v úvahu od 1. 3. 2018. Jak má fotbalový klub dle novelizované metodiky posoudit kritérium drobné vedlejší podnikatelské činnosti dle § 12 odst. 3 písm. h) ZoET?

Klub má dva druhy příjmů z vedlejší podnikatelské činnosti, a to z reklamy ve výši 350 000 Kč a z občerstvení ve výši 290 000 Kč. Vzhledem k tomu, že příjmy z reklamy jsou nájemcem hrazeny na bankovní účet klubu, tj. nesplňují formální náležitosti evidované tržby, **nemusí je klub do limitu drobné vedlejší podnikatelské činnosti započítávat.**

Příjmy z prodeje občerstvení, které splňují formální náležitosti pro evidovanou tržbu, činí 290 000 Kč a jsou tedy nižší než stanovený limit 300 000 Kč. Klub z prodeje občerstvení nemá pro rok 2018 povinnost tyto tržby evidovat dle ZoET. Pro rok 2019 provede klub opětovně posouzení výše příjmů z vedlejší podnikatelské činnosti za rok 2018, a splní-li výše uvedená kritéria, nebude muset ani v roce

³ Pro účely posouzení výše plateb splňujících formální znaky evidované tržby přijatých v roce 2017 resp. v roce 2018 bude akceptován postup, kdy poplatník aplikuje (i na období před účinností změn provedených Nálezem Ústavního soudu) ustanovení § 5 ZoET ve znění od 1. 3. 2018, viz příklad č. 3.

⁴ Vzhledem k tomu, že k datu vydání aktualizace tohoto metodického pokynu není znám přesný okamžik náběhu dalších fází evidence tržeb, je v uvedených příkladech č. 1 a 2, koncipovaných jako modelové situace zaměřené na posouzení kritérií drobné vedlejší podnikatelské činnosti s důrazem na způsob výpočtu limitů, zachováno původní datum náběhu 3. fáze evidence tržeb (tj. 1. 3. 2018), tak jak bylo stanoveno ve znění ZoET před účinností změn provedených Nálezem Ústavního soudu č. 8/2018 Sb.

2019 tyto tržby evidovat. Stejným způsobem bude klub postupovat při posouzení kritéria drobné vedlejší podnikatelské činnosti každý rok.

Příklad č. 2

Veřejně prospěšný poplatník poskytující sociální služby pro handicapované osoby má příjmy v roce 2017 z hlavní činnosti ve formě dotací ve výši 10 000 000 Kč. Dále dostává dary od sponzorů ve výši 2 500 000 Kč. Ze své vedlejší podnikatelské činnosti ve stejném roce dosahuje příjmů z masérských služeb ve výši 300 000 Kč a z provádění pedikúry ve výši 300 000 Kč. Tržby za tyto služby jsou od klientů přijímány v hotovosti. Dále má příjmy z pronájmu ve výši 500 000 Kč, kdy tyto příjmy nájemce platí poplatníkovi na bankovní účet. Jak bude tento veřejně prospěšný poplatník pro rok 2018 dle novelizované metodiky posuzovat kritérium drobné vedlejší podnikatelské činnosti dle § 12 odst. 3 písm. h) ZoET?

Vzhledem k tomu, že příjmy z vedlejší podnikatelské činnosti, které splňují formální náležitosti pro evidovanou tržbu, činí v celkové výši 600 000 Kč, nemůže poplatník využít limitu 300 000 Kč, ale pro účely naplnění vynětí z evidence tržeb dle § 12 odst. 3 písm. h) ZoET může otestovat, zda se vejde do druhého limitu, tj. do 5 % podílu vedlejší podnikatelské činnosti na celkových příjmech/výnosech.

Vlastní výpočet:

Celkové příjmy/výnosy organizace $10\,000\,000 + 2\,500\,000 + 300\,000 + 300\,000 + 500\,000 = 13\,600\,000$

Příjmy z vedlejší podnikatelské činnosti pro výpočet limitu $300\,000 + 300\,000 = 600\,000$ (příjem z reklamy 500 000 Kč je placen na bankovní účet a nesplňuje formální náležitosti evidované tržby, není proto do tohoto limitu započítáván!)

$(600\,000 / 13\,600\,000) * 100 = 4,4 \%$ Poplatník splnil kritérium 5 %, nemusí příjmy z drobné vedlejší podnikatelské činnosti v roce 2018 evidovat.

Stejným způsobem bude poplatník postupovat při posouzení kritéria drobné vedlejší podnikatelské činnosti každý rok.

Příklad č. 3:

Obecně prospěšná společnost poskytující sociální služby pro zdravotně postižené osoby má příjmy v roce 2017 z hlavní činnosti ve formě dotací ve výši 4 000 000 Kč a ve formě příspěvků 1 000 000 Kč. V rámci své vedlejší podnikatelské činnosti provozuje v areálu léčebného střediska trafikou, ve které zaměstnává handicapovanou osobu. Ve stánku lze platit v hotovosti i kartou. V roce 2017 činil příjem z prodeje zboží 380 000 Kč, z toho platby kartou činily 100 000 Kč. Splňuje veřejně prospěšný poplatník limity drobné vedlejší podnikatelské činnosti pro rok 2018?

Příjmy z hlavní činnosti poplatníka činí v souhrnu 5 000 000 Kč. Příjmy z vedlejší podnikatelské činnosti činí celkem 380 000 Kč. Dle právní úpravy účinné v roce 2017 (tj. před vydáním Nálezu Ústavního soudu) splňují formální znaky evidované tržby jak platby v hotovosti, tak platby kartou, do výpočtu by tudíž vstupovala celá částka 380 000 Kč. V daném případě však lze pro účely posouzení formálních znaků evidované tržby aplikovat i pro rok 2017 právní úpravu ve znění Nálezu Ústavního soudu. Podle této úpravy platby kartou formální náležitosti evidované tržby nesplňují, a do výpočtu tedy budou vstupovat pouze platby v hotovosti. Vzhledem k tomu, že platby v hotovosti v daném případě činí 280 000 Kč, a jsou tedy nižší než stanovený limit 300 000 Kč, nemá obecně prospěšná společnost v roce 2018 povinnost tyto tržby z prodeje zboží evidovat.

Vlastní výpočet:

Celkové příjmy/výnosy organizace $4\,000\,000 + 1\,000\,000 + 380\,000 = 5\,380\,000$

Příjmy z vedlejší podnikatelské činnosti pro výpočet limitu 280 000 (platby kartou ve výši 100 000 nemusí být započítány)

$(280\,000 / 5\,380\,000) * 100 = 5,2 \%$ Poplatník nesplnil kritérium 5 %. Nicméně poplatník splnil kritérium 300 000 Kč.

Ustanovení § 12 odst. 3 písm. i) ZoET upravuje eventualitu prodeje zboží nebo služeb prostřednictvím automatu. Řeší tak objektivní skutečnost toho, že zde chybí faktická obsluha. Za prodejní automat se považuje prakticky vše, co realizuje transakce bez lidské obsluhy. Na základě tohoto ustanovení se tak nebude evidovat ani tržba v rámci prodeje realizovaného jen za pomoci kasičky, která je umístěna bez dohledu prodejce (tj. například platba za využití horské chaty bez obsluhy apod.). Rovněž nebude evidována na základě tohoto ustanovení transakce v podobě nabití kreditu do kartičky automatem.

Ustanovení § 12 odst. 3 písm. j) ZoET vyjímá tržby pocházející z provozování veřejných toalet, neboť uvedený model podnikání je svou podstatou nízkopříjmovým poskytováním veřejné služby za účelem zisku. Vyloučení se nevztahuje na provozování toalet, které jsou součástí různých stravovacích zařízení, čerpacích stanic apod., přestože je za tuto službu vybírána samostatná platba. Pokud je platba za tuto službu vybírána prostřednictvím automatu, je z evidence tržeb vyloučena na základě § 12 odst. 3 písm. i) ZoET.

Uplynutím 31. 12. 2018 se ruší ustanovení § 12 odst. 4 ZoET, které umožňuje vládě nařízením stanovit okruh tržeb, které jsou vyloučeny z evidence tržeb za předpokladu, že se jedná o tržby, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tato tržba plyne, pokud nelze tuto překážku odstranit evidováním tržeb ve zjednodušeném režimu. Nařízení vlády č. 376/2017 Sb., o vyloučení některých tržeb z evidence tržeb, které bylo na základě tohoto zákonného zmocnění vydáno a na základě kterého došlo k vynětí tržeb u těžce zrakově postižených osob, pozbyde platnosti uplynutím dne 31. 12. 2018 (záměrem Ministerstva financí je danou výjimku zapracovat přímo do zákona, což ve svém Nálezu předjímá i Ústavní soud).

2.4 POVINNOSTI POPLATNÍKA

2.4.1 Autentizační údaje a certifikát pro evidenci tržeb

2.4.1.1 Žádost o autentizační údaje

Poplatník je dle § 13 odst. 1 ZoET povinen před přijetím první evidované tržby požádat o autentizační údaje. O autentizační údaje mohou poplatníci žádat od 1. 9. 2016.

Autentizačními údaji se v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 ZoET rozumí přihlašovací údaje sloužící k přístupu do webové aplikace Elektronická evidence tržeb (dále jen „aplikace EET“) na stránkách Daňového portálu umožňující poplatníkovi správu certifikátu pro evidenci tržeb a údajů pro správu evidence tržeb. Autentizační údaje jsou primárně tvořeny názvem uživatele a heslem. Pro vyšší stupeň zabezpečení přístupu do aplikace EET bude poplatník moci požádat o zaslání autorizačních SMS na jím uvedené telefonní číslo.

Žádost může dle § 13 odst. 3 ZoET podat poplatník nebo jeho zástupce oprávněný současně k převzetí autentizačních údajů pouze

- prostřednictvím společného technického zařízení správce daně datovou zprávou s ověřenou identitou této osoby způsobem, kterým se lze přihlásit do její datové schránky, nebo
- ústně do protokolu, a to u kteréhokoliv věcně příslušného správce daně.

Osoba pověřená dle § 24 odst. 3 daňového řádu je oprávněna k podání žádosti pouze v případě, že je oprávněna současně k převzetí autentizačních údajů. Příklady akceptovatelného rozsahu pověření pro podání žádosti o autentizační údaje a jejich převzetí:

- pro všechny úkony v oblasti evidence tržeb – pověřená osoba je oprávněna ke všem úkonům před správcem daně podle zákona o evidenci tržeb,
- výhradně pro podání žádosti a převzetí autentizačních údajů – pověřená osoba je oprávněna pouze k podání žádosti a k převzetí autentizačních údajů, rozsah pověření musí explicitně obsahovat pověření k oběma uvedeným úkonům,

- pro konkrétní specifikované úkony – pokud jedním z těchto úkonů je podání žádosti a převzetí autentizačních údajů, rozsah pověření musí explicitně obsahovat pověření k oběma uvedeným úkonům,
- pro všechny úkony ve věcech správy daní – pověřená osoba je oprávněna ke všem úkonům souvisejícím se správou daní.

Zástupce poplatníka dle § 25 daňového řádu je oprávněn k podání žádosti pouze v případě, že je oprávněn současně k převzetí autentizačních údajů. Nejčastěji bude o autentizační údaje žádat zmocněnec na základě plné moci. Příklady akceptovatelného rozsahu zmocnění pro podání žádosti o autentizační údaje a jejich převzetí:

- pro všechny úkony v oblasti evidence tržeb – zmocněnec je oprávněn ke všem úkonům před správcem daně podle zákona o evidenci tržeb,
- výhradně pro podání žádosti a převzetí autentizačních údajů – zmocněnec je oprávněn pouze k podání žádosti a k převzetí autentizačních údajů, plná moc musí explicitně obsahovat zmocnění k oběma uvedeným úkonům,
- pro konkrétní specifikované úkony – pokud jedním z těchto úkonů je podání žádosti a převzetí autentizačních údajů, plná moc musí explicitně obsahovat zmocnění k oběma uvedeným úkonům,
- pro všechny úkony ve věcech správy daní – zmocněnec je oprávněn ke všem úkonům souvisejícím se správou daní (tzv. generální zmocnění).

Při aplikaci ustanovení § 13 odst. 1 ZoET je nutné zohlednit především účel autentizačních údajů. Vzhledem k tomu, že autentizační údaje slouží k přístupu do aplikace EET umožňující poplatníkovi správu (získání) certifikátu pro evidenci tržeb a údajů pro správu evidence tržeb (především provozoven), je získání autentizačních údajů prvním a nezbytným krokem k tomu, aby mohl poplatník údaje o evidovaných tržbách správci daně zasílat. Z logiky věci proto musí o autentizační údaje požádat každý poplatník, který je povinen tržby podle ZoET evidovat. Správce daně v souladu s ustanovením § 26 ZoET v aplikaci EET poplatníkům poskytne také informace o údajích podléhajících evidenční povinnosti. I poplatník, kterému tržba plyne, sám fakticky tržby nepřijímá a evidováním všech svých tržeb pověří dle § 9 odst. 1 ZoET jiného poplatníka/y, může požádat o autentizační údaje. Autentizační údaje v tomto případě využije pouze z důvodu nahlížení na své, pověřenými poplatníky přijaté, tržby.

Samotné porušení povinnosti stanovené v § 13 odst. 1 ZoET nepodléhá žádné sankci, naopak nezaslání údajů o evidované tržbě datovou zprávou správci daně řádně a včas naplňuje materiální znaky přestupku, za který lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč.

2.4.1.2 Přidělení a používání autentizačních údajů

Požádal-li poplatník o autentizační údaje způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, správce daně je přidělí poplatníkovi prostřednictvím této datové schránky bez zbytečného odkladu (**§ 14 odst. 1 ZoET**). V případě, že je žádost podána oprávněnou osobou, datová schránka je zpřístupněna a nenastaly jiné technické problémy, měl by poplatník autentizační údaje obdržet v řádu jednotek dnů (cca 3 dny). V případě, že poplatník neobdrží autentizační údaje během jednoho týdne, doporučujeme kontaktovat místně příslušného správce daně, který prověří důvody nezaslání autentizačních údajů.

Podal-li poplatník žádost o autentizační údaje ústně do protokolu, správce daně je přidělí poplatníkovi v rámci tohoto jednání (**§ 14 odst. 2 ZoET**), a to v zapečetěné obálce. Do aplikace EET se pak bude moci přihlásit pomocí přidělených autentizačních údajů následující den po jejich převzetí.

Upozorňujeme, že přidělené heslo slouží pouze pro prvotní přihlášení. Z důvodu zabezpečení bude poplatník po prvním přihlášení vyzván ke změně hesla. Platnost prvotního hesla je maximálně 90 dní od obdržení autentizačních údajů. V případě, že by do této doby nedošlo ke změně přiděleného hesla, je nutné požádat o nové autentizační údaje.

2.4.1.3 Certifikát pro evidenci tržeb

Správce daně umožní dle § 15 ZoET poplatníkovi **po přihlášení do aplikace EET (pomocí autentizačních údajů) získat jeden nebo více certifikátů k evidenci tržeb, které slouží k autentizaci datových zpráv.** Platnost certifikátu je 3 roky. V případě potřeby je možné v aplikaci EET certifikát také zneplatnit. Prostřednictvím certifikátu systém identifikuje poplatníka, který mu datovou zprávu posílá. Poplatník může mít dle potřeb a specifik fungování jeden certifikát pro všechna svá pokladní zařízení nebo využít více certifikátů a mít např. certifikát pro každou svou provozovnu nebo pro každé své pokladní zařízení.

Certifikát je následně nutné nainstalovat tak, aby bylo možné prostřednictvím pokladního zařízení evidovat tržby. Může se jednat o koncové pokladní zařízení (např. pokladna, počítač, tablet, chytrý telefon,...) nebo server poplatníka, ke kterému je připojeno více koncových pokladních zařízení. Není vyloučeno ani řešení pomocí zabezpečených cloudů provozovaných formou služby. Poskytnutím certifikátu provozovateli cloudových služeb bez dalšího nedochází k zastupování poplatníka pro evidenci tržeb. K zastoupení však může dojít na základě zplnomocnění dle občanského zákoníku či na základě pověření dle ZoET.

2.4.1.4 Ochrana autentizačních údajů a certifikátů pro evidenci tržeb

Zacházení s autentizačními údaji a certifikátem upravuje § 16 ZoET. Dle tohoto ustanovení je **poplatník povinen zacházet s nimi tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití.**

„Zacházením tak, aby nemohlo dojít ke zneužití“, se rozumí obsah uložené povinnosti rozsahem odpovídající rozsahu povinnosti oprávněné osoby zacházet s přístupovými údaji do datové schránky tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití, uložené ustanovením § 9 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, ze kterého byla formulace uvedeného ustanovení převzata.

O přenesení odpovědnosti, resp. „spoluodpovědnosti“ plynoucí ze ZoET lze hovořit pouze v souvislosti s ustanovením § 9 odst. 1 až 3 ZoET (týká se situací, kdy poplatník, kterému tržba plyne, pověří evidováním své tržby jiného poplatníka nebo situací, kdy jedna evidovaná tržba plyne více poplatníkům a tito pověří jednoho z nich, aby za ně tuto tržbu evidoval). V souladu s ustanovením § 9 odst. 4 ZoET však ani pověření jiného poplatníka k evidenci tržeb nezavazuje pověřujícího poplatníka odpovědnosti za důsledky spojené s porušením povinnosti dle tohoto zákona.

2.4.2 Oznamovací povinnost

2.4.2.1 Údaje o provozovnách

Ustanovení § 17 ZoET upravuje oznamování údajů o provozovnách. Poplatník je povinen prostřednictvím aplikace EET, před získáním certifikátu pro evidenci tržeb, oznámit údaje o provozovnách, prostřednictvím kterých provádí činnosti, z nichž plynou evidované tržby, nebo v nichž přijímá evidované tržby. Dojde-li ke změně údajů o provozovnách, je poplatník povinen tuto změnu oznámit správci daně do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala, nejpozději však před uskutečněním první evidované tržby v provozovně, které se změna týká. Oznamovací povinnost může být splněna pouze prostřednictvím aplikace EET.

Pojem „provozovna“ je pro účely zákona o evidenci tržeb chápán funkčně jako místo, kde dochází k určité činnosti a přijímání evidovaných tržeb. Toto vymezení vychází z výkladu občanského zákoníku. Pojem „provozovna“ se tak mimo jiné vztahuje rovněž na mobilní prostory či zařízení (např. pojízdné prodejny, taxislužbu, mobilní stánky) nebo internetové stránky, jejichž prostřednictvím poplatník nabízí své zboží či služby.

Pozor: Pojem „provozovna“ dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“) není obsahově totožný s pojmem „provozovna“ dle § 17 ZoET.

V aplikaci EET jsou o provozovnách zadávány poplatníkem tyto údaje:

- **Název provozovny:** nepovinný údaj sloužící pro snazší identifikaci provozovny v přehledech poskytovaných poplatníkům v aplikaci EET, příp. další potřeby poplatníka
- **Typ provozovny:** stálá, mobilní, virtuální (výběr z číselníku)
- **Stav:** aktivní/přerušená/zrušená
- **Převažující činnost provozovny:** výběr z výčtu činností z číselníku
- **Lokalizační údaj podle typu provozovny:**
 - stálá: bude uvedena adresa (ulice, č.p./č.o., obec, PSČ)
 - mobilní: registrační značka nebo jiná textová jednoznačná identifikace
 - virtuální: URL adresa nebo jiný odkaz, který ji jednoznačně určí (např. e-mail, telefon)

Číslo provozovny: každé provozovně je systémem Finanční správy přidělováno identifikační číslo (jedinečné číslo v rámci jednoho poplatníka), které je poplatník povinen uvádět na účtence a v datové zprávě zasílat správci daně v položce označení provozovny (§ 19 odst. 1 písm. b) ZoET a § 20 odst. 1 písm. c) ZoET).

Pro poplatníky s „velkým“ množstvím provozoven je součástí evidence i možnost importu seznamu provozoven ze souboru a exportu provozoven včetně přidělených čísel provozovny. Export lze využít zejména u „velkých“ poplatníků pro zpětné nahrání a zaevidování přidělených čísel k provozovněm.

Poskytuje-li poplatník služby u zákazníka (např. malířské služby u zákazníka) a nemá-li provozovnu ve smyslu živnostenského zákona (provozovnou se pro účely živnostenského zákona rozumí prostor, v němž je živnost provozována), zaeviduje poplatník v aplikaci EET provozovnu na adrese sídla podnikatele. Pro podnikatele - právnickou i fyzickou osobu je pak definice sídla uvedena v § 429 občanského zákoníku. Sídlo podnikatele se dle uvedeného ustanovení určí adresou zapsanou ve veřejném rejstříku. Nezapíše-li se fyzická osoba jako podnikatel do veřejného rejstříku, je jeho sídlem místo, kde má hlavní obchodní závod, popřípadě kde má bydliště (viz § 80 občanského zákoníku).

Pro účely splnění oznamovací povinnosti podle ZoET naopak nebudou provozovnou ta místa, ve kterých je sice fakticky provozována živnost (naplňuje znaky provozovny podle živnostenského zákona), ale nepřijímá zde platby v hotovosti nebo jiným obdobným způsobem (např. výrobní hala, sklad – místa, která formálně splňují požadavek zákona, že se jejím prostřednictvím provádí činnosti, z nichž plynou evidované tržby, ale vyrobené zboží se v ní neprodává).

Oznámení o přerušení činnosti provozovny se týká dlouhodobého a mimořádného přerušení činnosti poplatníka, např. z důvodu rekonstrukce provozovny. K přerušení činnosti nedochází v případě dovolené, krátkodobé nemoci, ani v případech, kdy je činnost vykonávána jen v některé dny v týdnu nebo měsíci, např. pokud je činnost provozována jen od pátku do neděle nebo jednou měsíčně na farmářských trzích.

2.4.3 Evidenční povinnost

2.4.3.1 Evidence tržeb běžným způsobem

Základní postup evidence tržeb běžným způsobem:

1. Poplatník je povinen před přijetím první evidované tržby požádat o autentizační údaje (přihlašovací údaje), které slouží k přístupu do aplikace EET.
2. Po přihlášení do aplikace EET si poplatník sám zaeviduje provozovny, ve kterých přijímá evidované tržby. Každé zaevidované provozovně je na portále systémem Finanční správy přiděleno označení provozovny (číslo provozovny). Zároveň poplatník prostřednictvím aplikace EET získá certifikát pro evidenci tržeb.
3. Získané označení provozovny bude součástí zasílaných údajů o evidované tržbě, a to spolu s dalšími údaji o evidované tržbě dle § 19 ZoET. Vybrané údaje bude před zahájením evidence nutné zadat do příslušného SW (software). Zároveň je nezbytné nainstalovat do „pokladního zařízení“ certifikát poplatníka.

4. Poplatník (pokladní zařízení - PC, tablet, mobil, pokladna...) zašle **on-line** datovou zprávou údaje o evidované tržbě ve formátu XML Finanční správě, a to nejpozději při uskutečnění evidované tržby.
5. Finanční správa ze systému zašle potvrzení o přijetí s unikátním kódem účtenky (fiskální identifikační kód).
6. Poplatník vystaví zákazníkovi účtenku (včetně fiskálního identifikačního kódu).

Obsah evidenční povinnosti

Poplatník je v souladu s ustanovením § 18 odst. 1 ZoET povinen nejpozději při uskutečnění evidované tržby

- a) zaslat datovou zprávou údaje o této evidované tržbě správci daně a
- b) vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne.

Uskutečněním evidované tržby je pak dle § 18 odst. 2 ZoET **přijetí evidované tržby. V případech, kdy je platba prováděna uplatněním prostředků, při kterých dochází k čerpání kreditu (viz § 4 odst. 2 ZoET), se tímto okamžikem uskutečnění evidované tržby rozumí přijetí tohoto prostředku.**

„**Nejpozději při uskutečnění evidované tržby**“ znamená, že poplatník, který má tržbu evidovat, může zaevidovat tržbu a vystavit účtenku kdykoliv před uskutečněním později obdržené tržby, nebo až při jejím uskutečnění. Není přitom rozhodné, zda a kdy předal poplatník protiplnění. Pokud poplatník nejprve předává protiplnění a teprve poté dochází na jeho straně k uskutečnění tržby za toto předané protiplnění, je pouze na něm, zda zaeviduje tržbu a vystaví účtenku až při realizaci tržby, nebo kdykoliv předtím, včetně okamžiku předání protiplnění. Pokud však poplatník nejprve realizuje tržbu a teprve poté předává protiplnění, je povinen tržbu zaevidovat a vystavit účtenku nejpozději při uskutečnění tržby, nemůže tedy čekat se zaevidováním tržby až do poskytnutí protiplnění. V případě, kdy je tržba zaevidovaná před uskutečněním tržby a následně k přijetí platby vůbec nedojde, je aplikován § 7 ZoET (viz výše), který řeší storna a opravy, tj. poplatník takovou tržbu zaeviduje jako zápornou. Ustanovení § 7 ZoET bude aplikováno i v případech, kdy dojde k odstoupení od smlouvy, vrácení zboží koupeného na dálku, reklamaci vadného plnění a dalším případům obdobného druhu, kdy dochází k vrácení poskytnutého plnění, které bylo zaevidováno jako evidovaná tržba, čímž bude tato tržba zpětně anulována.

Povinnost zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně představuje zaslání údajů o uskutečněné tržbě řádně a včas. Pokud by tedy byl v rámci datové zprávy odeslán vadný údaj nebo více vadných údajů, případně by byly údaje k téže evidované tržbě i po obdržení datové zprávy potvrzující její přijetí v systému správce daně dále odesílány, dochází k porušení dané povinnosti. Odesláním údajů v situaci, kdy byla poplatníkem zaevidována tržba, která není evidovanou tržbou, se o porušení uvedené povinnosti nejedná, neboť zákon neobsahuje výslovný zákaz takového postupu.

Poplatník nesmí vystavit účtenku mimo sféru původce tržby (zákazníka), tedy vystavit účtenku po uskutečnění platby bez přítomnosti zákazníka, ani nakládat s účtenkou proti vůli zákazníka. V případě fyzické přítomnosti zákazníka je povinen účtenku vystavit a umístit ji tak, aby s ní mohl zákazník dále disponovat (mohl si ji převzít). **Zákazník však povinnost převzít vystavenou účtenku nemá.** Pokud původce tržby fyzicky přítomen není, lze za splnění povinnosti vystavit účtenku pokládat např. vložení účtenky do obálky k samostatnému odeslání a vhození do schránky, nebo vložení účtenky do krabice k dálkově objednanému zboží, které čeká na expedici za podmínky, že toto zboží bude v nejbližší době expedice odesláno. ZoET neupravuje **způsob předání účtenky zákazníkovi**, a tudíž poplatník může vystavit účtenku i elektronicky (bez tisku a předat ji zákazníkovi např. prostřednictvím e-mailu), či jiným způsobem, který umožňuje zákazníkovi s účtenkou disponovat. Přesto však bude nejčastěji docházet k předávání tištěných účtenek. Elektronické vystavení účtenky se uplatní zejména v situacích, kdy nedochází k fyzickému kontaktu aktérů transakce (např. prodej přes e-shop, pravidelné dodávky zboží v rámci dlouhodobých odběratelských

vztahů apod.) nebo dokonce ani k fyzickému předání zboží (např. nákup elektronické poukázky na určitou službu). Zákazník by měl být s takovou formou vystavení účtenky předem srozuměn např. tak, že souhlas s elektronickým vystavením účtenky bude součástí obchodních podmínek nebo bude vycházet z dohody obou aktérů transakce či ze standardních postupů komunikace mezi poplatníkem a zákazníkem apod. Uvedený postup lze ve větším měřítku předpokládat např. u stálých obchodních partnerů. Elektronické vystavení účtenky zákazníkům, kteří o tuto formu vystavení účtenky neprojeví zájem, představuje obcházení smyslu ZoET a diskriminaci těch zákazníků, kteří nemají možnost nebo schopnost převzít účtenku v elektronické formě.

Splnění povinnosti vystavit účtenku zákazníkovi není možné podmínit zaplacením jakékoli částky či uhrazením poplatku ze strany zákazníka.

Ustanovení § 18 odst. 3 ZoET stanoví, že zaslání údajů o evidované tržbě správci daně není podáním ve smyslu ustanovení § 70 a násl. daňového řádu a nevyvolává žádné účinky s ním spojené.

Ustanovení § 18 odst. 4 ZoET stanoví, že **údaje o evidované tržbě lze zaslat pouze na společné technické zařízení určené správcem daně** ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně způsobem umožňujícím dálkový přístup (tj. elektronicky).

Rozsah zasílaných údajů

Údaji o evidované tržbě zasílanými datovou zprávou jsou dle **§ 19 odst. 1 ZoET** vždy:

- a) daňové identifikační číslo poplatníka,
- b) označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna,
- c) označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována,
- d) pořadové číslo účtenky,
- e) datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve,
- f) celková částka tržby,
- g) bezpečnostní kód poplatníka,
- h) podpisový kód poplatníka,
- i) údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu.

Údajem dle **§ 19 odst. 1 písm. a) ZoET** je **daňové identifikační číslo poplatníka (DIČ)**, platné k okamžiku přijetí tržby. Toto DIČ se shoduje s DIČ uvedeným v certifikátu použitém pro elektronický podpis datové zprávy. Výjimkou je situace, kdy poplatníkovi bylo změněno DIČ. Poplatník pak může odesílat datové zprávy evidovaných tržeb s novým DIČ podepsané původním certifikátem, dokud mu není vystaven certifikát nový.

V případě, kdy poplatník eviduje tržby sám za sebe, je zde uváděno DIČ tohoto poplatníka. Není přitom podstatné, která konkrétní osoba obsluhuje pokladní zařízení (např. zaměstnanec nebo zástupce na základě přímého zastoupení).

V případě nepřímého zastoupení (viz § 8 ZoET, tj. zvláštní ustanovení upravující pro účely evidence tržeb konkrétní aspekt právního vztahu nepřímého zastoupení) je zde uváděno DIČ zástupce, tj. poplatníka, který jedná svým jménem na účet jiného poplatníka (zastupovaného), a to bez ohledu na to, zda je marže zástupce součástí platby či nikoliv.

V případě pověření dle § 9 odst. 1 ZoET je zde uváděno DIČ pověřeného poplatníka, tj. jedná se například o situaci, kdy poplatníkovi plyne tržba prostřednictvím zástupce (tedy poplatníka, který jedná jeho jménem na jeho účet) a poplatník přenesl povinnost evidovat tržbu na tohoto druhého poplatníka.

V případě pověření dle § 9 odst. 2 ZoET je zde uváděno DIČ pověřeného poplatníka, tj. jedná se o situace, kdy jedna evidovaná tržba plyne více poplatníkům (např. na základě smlouvy o společnosti nebo na základě spoluvlastnictví) a tito poplatníci si zvolili jednu osobu ze členů společenství, která bude daný příjem evidovat.

Údajem dle **§ 19 odst. 1 písm. b) ZoET** je **označení provozovny**, ve které je tržba uskutečněna. Příslušná číselná identifikace provozovny je přidělena poplatníkovi správcem daně na portále

v procesu oznámení údajů o provozovnách. Označení provozoven je unikátní pouze v rámci poplatníka.

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. c) ZoET je **označení** (identifikace) **pokladního zařízení**, na kterém je tržba evidována. Každé pokladní zařízení v rámci jedné provozovny a daném čase musí mít unikátní označení. Omezení pro toto označení je pak dáno pouze formátem a strukturou zasílaných údajů o evidované tržbě, uvedenou v technické dokumentaci. Pokladním zařízením může být jak konkrétní HW (hardware - PC, tablet, mobil, pokladna...), tak virtuální pokladní zařízení bez vazby na konkrétní HW (jedná se situace, kdy je SW poplatníka umístěn na centrálním serveru a poplatník k němu přistupuje z jakéhokoliv technického zařízení, které umožňuje dálkový přístup, na základě svých přihlašovacích údajů).

Příklad č. 1:

Pokud se poplatníkovi rozbije pokladna č. 1 a nahradí ji novou, může mít opět označení č. 1.

Příklad č. 2:

V případě virtuální pokladny se obchodní zástupce A svými přístupovými údaji přihlašuje na server a je (tento přihlášený zástupce) označen jako pokladní zařízení č. 1. Když se tento obchodní zástupce ze serveru odhlásí, přestane být spojován s pokladnou č. 1. Následně, po přihlášení obchodního zástupce B, je (může být) on označen jako pokladní zařízení č. 1.

Nikdy však nemohou být jako č. 1 označena dvě a více pokladní zařízení (resp. 2 a více přihlášených uživatelů virtuálních pokladen) v rámci jedné provozovny současně.

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. d) ZoET je **pořadové číslo účtenky**, které je účtence přiřazováno poplatníkem. Pro minimalizaci zásahu do stávajícího označování účtenek poplatníky je jediné omezení dáno pouze technickou specifikací, resp. formátem a strukturou zasílaných údajů o evidované tržbě, uvedeným v technické dokumentaci. Pořadové číslo účtenky může obsahovat čísla, písmena a další vybrané znaky. Nicméně mělo by se vždy jednat o logickou řadu, která však není fixně vázána k určitému časovému úseku. Záleží na rozhodnutí poplatníka, zda se pořadové číslo účtenky bude vázat např. ke dni, týdnu, měsíci či roku.

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. e) ZoET je **datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve**. Jedná se o okamžik, ke kterému byla uskutečněna evidovaná tržba, případně vystavena účtenka, pokud k tomu došlo dříve. Datum obsahuje den, měsíc a rok uskutečnění evidované tržby. Časový okamžik je stanoven jako lokální čas s povinným vyznačením časové zóny – hodina, minuta a sekunda spolu s označením časové zóny (například +01:00).

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. f) ZoET je **celková částka tržby**. Celková částka tržby se vždy uvádí v Kč (CZK). V případě uskutečnění evidované tržby v cizí měně je pro uvedení částky v Kč použit kurz deklarovaný poplatníkem v daném okamžiku. Pokud poplatník k okamžiku uskutečnění použitý kurz neuvádí, použije jiný vhodný kurz, např. kurz ČNB k uvedenému datu (příp. předchozímu dni).

Celkovou částkou tržby se vždy rozumí částka skutečně přijatá poplatníkem. To znamená, že pokud bude zákazník platit hotově a poplatník přijme částku zaokrouhlenou na celé koruny, bude jak v datové zprávě evidované tržby, tak na účtence uvedena částka zaokrouhlená na celé koruny. V případě, že se poplatník rozhodne zaslat údaje i o platbě, kterou zákazník provede kartou a prostřednictvím terminálu bude zadána přesná částka bez zaokrouhlení, bude v datové zprávě i na účtence hrazená částka zaokrouhlená na dvě desetinná místa.

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. g) ZoET je **bezpečnostní kód poplatníka (BKP)**. Bezpečnostní kód poplatníka je kód vytvořený poplatníkem (resp. pokladním zařízením poplatníka). Jedná se o otisk (hash) hodnoty podpisového kódu poplatníka (PKP). Při znalosti samotného PKP je možné BKP kdykoliv jednoznačně zrekonstruovat. Je vždy součástí zasílaných údajů.

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. h) ZoET je **podpisový kód poplatníka (PKP)**. Podpisový kód poplatníka je elektronickým podpisem vybraných údajů datové zprávy evidované tržby stanovených Finanční správou. Dále je tento kód pomocným ochranným prvkem, který umožňuje kontrolu integrity

a prokazuje odpovědnost povinného subjektu za vystavení účtenky. PKP je vždy součástí zasílaných údajů.

Podrobný popis generování a výsledného formátu obou kontrolních kódů je součástí dokumentu Formát a struktura údajů o evidované tržbě a Popis datového rozhraní pro příjem datových zpráv evidovaných tržeb, který je k dispozici na internetových stránkách <http://www.etrzby.cz> v záložce IT/Vývojář.

Údajem dle § 19 odst. 1 písm. i) ZoET je údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu. V návaznosti na povinnost evidovat tržby on-line (běžný režim) nebo možnost evidovat tržby ve zjednodušeném (off-line) režimu je uváděn režim použitý pro tuto evidovanou tržbu, a to buď běžný, nebo zjednodušený. Poplatník může tržby evidovat ve zjednodušeném režimu ze zákona (viz § 10 odst. 1 ZoET) nebo na základě povolení správce daně (viz § 11 ZoET).

Údaji o evidované tržbě zasílanými datovou zprávou jsou dle § 19 odst. 2 ZoET při naplnění konkrétních okolností také:

- a) celková částka plateb určených k následnému čerpání nebo zúčtování,
- b) celková částka plateb, které jsou následným čerpáním nebo zúčtováním platby,
- c) daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil evidováním této tržby poplatníka, který tržbu eviduje,
- d) základ daně z přidané hodnoty a daň podle sazeb daně z přidané hodnoty,
- e) celková částka v režimu daně z přidané hodnoty pro cestovní službu,
- f) celková částka v režimu daně z přidané hodnoty pro prodej použitého zboží.

Údajem dle § 19 odst. 2 písm. a) ZoET je celková částka plateb určených k následnému čerpání nebo zúčtování. Částka je uváděna v Kč. Jedná se o údaj, který se v datové zprávě uvádí ve specifických případech. Částka se uvádí v případě nabití (zakoupení) různých elektronických peněženek, karet, kupónů, voucherů a jiných podobných instrumentů, které jsou určeny k následnému čerpání nebo zúčtování. Tento údaj je poplatník povinen uvést v případě, kdy je realizováno nabití i čerpání tímž poplatníkem (dle § 4 ZoET jsou obě tyto transakce, za podmínky splnění formálních znaků dle § 5 ZoET, evidovanými tržbami), a to z důvodu zohlednění duplicitního zaevidování téhož příjmu v rámci analýz. V případě, kdy je nabití a čerpání realizováno dvěma různými poplatníky, nemusí být tento údaj v datové zprávě uváděn, nicméně jeho uvedení nebude ze strany orgánů příslušných k prověřování plnění povinností podle ZoET zpochybňováno.

Údajem dle § 19 odst. 2 písm. b) ZoET je celková částka plateb, které jsou následným čerpáním nebo zúčtováním platby. Částka je uváděna v Kč. Jedná se o údaj, který se uvádí v datové zprávě ve specifických případech. Částka se uvádí v případě čerpání (uplatnění) kreditu z různých elektronických peněženek, karet, kupónů, voucherů a jiných podobných instrumentů, které jsou následným čerpáním nebo zúčtováním. Tento údaj stejně jako v případě § 19 odst. 2 písm. a) ZoET je poplatník povinen uvést v případě, kdy je realizováno nabití i čerpání tímž poplatníkem (dle § 4 ZoET jsou obě tyto transakce, za podmínky splnění formálních znaků dle § 5 ZoET, evidovanými tržbami), a to z důvodu zohlednění duplicitního zaevidování téhož příjmu v rámci analýz. V případě, kdy je nabití a čerpání realizováno dvěma různými poplatníky, nemusí být tento údaj v datové zprávě uváděn, nicméně jeho uvedení nebude ze strany orgánů příslušných k prověřování plnění povinností podle ZoET zpochybňováno.

Údajem dle § 19 odst. 2 písm. c) ZoET je daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil evidováním této tržby poplatníka, který tržbu eviduje. Jedná se o daňové identifikační číslo (DIČ) poplatníka, který pověřil evidováním příslušné tržby poplatníka, který tržbu eviduje.

Tato položka je vyplňována pouze v případě pověření dle § 9 odst. 1 ZoET, kdy poplatník, kterému tržba plyne, pověřil evidováním tržby jiného poplatníka, aby za něj tuto tržbu evidoval. Uváděno je zde DIČ pověřujícího poplatníka, tj. jedná se například o situaci, kdy poplatníkovi plyne tržba prostřednictvím zástupce (tedy poplatníka, který jedná jeho jménem na jeho účet) a poplatník přenesl povinnost evidovat tržbu na tohoto druhého poplatníka.

V případě, že poplatník je plátcem daně z přidané hodnoty (DPH), je údajem zasílaným v datové zprávě kromě jiného i relevantní údaj, týkající se dle § 19 odst. 2 písm. d) ZoET základu daně z přidané hodnoty a daně podle sazeb daně z přidané hodnoty, dle § 19 odst. 2 písm. e) ZoET celkové částky v režimu daně z přidané hodnoty pro cestovní službu a dle § 19 odst. 2 písm. f) ZoET celkové částky v režimu daně z přidané hodnoty pro prodej použitého zboží. Všechny finanční částky jsou uváděny v českých korunách.

Konkrétně poplatník zasílá tyto údaje v následujícím členění:

Celková částka plnění osvobozených od daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), ostatních plnění. Jedná se o všechna plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet, ostatní plnění vstupující do údaje na ř. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 (kromě zvláštních režimů podle § 89 a § 90 zákona o dani z přidané hodnoty) přiznání k DPH a plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně vstupující do údaje na ř. 50 přiznání k DPH.

Celkový základ daně se základní sazbou DPH. Jedná se o sumu základů daně všech zdanitelných plnění se základní sazbou DPH vstupující do údaje na ř. 1 přiznání k DPH, kromě přírážky podle § 89 a § 90 zákona o dani z přidané hodnoty.

Celková DPH se základní sazbou. Jedná se o celkovou daň za všechna zdanitelná plnění se základní sazbou DPH vstupující do údaje na ř. 1 přiznání k DPH, kromě přírážky podle § 89 a § 90 zákona o dani z přidané hodnoty.

Celkový základ daně s první sníženou sazbou DPH. Jedná se o sumu základů daně všech zdanitelných plnění s první sníženou sazbou DPH vstupující do údaje na ř. 2 přiznání k DPH, kromě přírážky podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty.

Celková DPH s první sníženou sazbou. Jedná se o celkovou daň za všechna zdanitelná plnění s první sníženou sazbou DPH vstupující do údaje na ř. 2 přiznání k DPH, kromě přírážky podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty.

Celkový základ daně s druhou sníženou sazbou DPH. Jedná se o sumu základů daně všech zdanitelných plnění s druhou sníženou sazbou DPH vstupující do údaje na ř. 2 přiznání k DPH, kromě přírážky podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty.

Celková DPH s druhou sníženou sazbou. Jedná se o celkovou daň za všechna zdanitelná plnění s druhou sníženou sazbou DPH vstupující do údaje na ř. 2 přiznání k DPH, kromě přírážky podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty.

Celková částka v režimu DPH pro cestovní službu. Jedná se o celkovou částku za uskutečněné zdanitelné plnění v režimu DPH podle § 89 zákona o dani z přidané hodnoty. V případě, že poskytovatel cestovní služby má stanovenou přírážku již při poskytnutí služby, uvede součet údaje vstupujícího do ř. 1 (přírážka včetně daně z přírážky) a údaje vstupujícího do ř. 26 (částka za uskutečněná zdanitelná plnění snížená o přírážku) přiznání k DPH. V případě, že poskytovatel cestovní služby nezná přírážku při poskytnutí služby (je stanovena za zdaňovací období dle § 89 odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty), uvede celkovou částku za tuto cestovní službu tak, jak by ji uvedl na daňovém dokladu, pokud by jej byl povinen vystavit. Celková částka je uvedena včetně přírážky.

Celková částka v režimu DPH pro prodej použitého zboží se základní sazbou. Jedná se o celkovou částku za uskutečněné zdanitelné plnění se základní sazbou v režimu DPH podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty. V případě, že obchodník má stanovenou přírážku již při poskytnutí služby, uvede součet údaje vstupujícího do ř. 1 (přírážka včetně daně z přírážky) a údaje vstupujícího do ř. 26 (částka za uskutečněná zdanitelná plnění snížená o přírážku) přiznání k DPH. V případě, že obchodník nezná přírážku při prodeji zboží (je stanovena za zdaňovací období dle § 90 odst. 4 zákona o dani z přidané hodnoty), uvede celkovou částku za toto zboží tak, jak by ji uvedl na daňovém dokladu, pokud by jej byl povinen vystavit. Celková částka je uvedena včetně přírážky.

Celková částka v režimu DPH pro prodej použitého zboží s první sníženou sazbou. Jedná se o celkovou částku za uskutečněné zdanitelné plnění s první sníženou sazbou v režimu DPH podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty. V případě, že obchodník má stanovenou přírážku již

při poskytnutí služby, uvede součet údaje vstupujícího do ř. 2 (přirážka včetně daně z přirážky) a údaje vstupujícího do ř. 26 (částka za uskutečněná zdanitelná plnění snižená o přirážku) přiznání k DPH. V případě, že obchodník nezná přirážku při prodeji zboží (je stanovena za zdaňovací období dle § 90 odst. 4 zákona o dani z přidané hodnoty), uvede celkovou částku za toto zboží tak, jak by ji uvedl na daňovém dokladu, pokud by jej byl povinen vystavit. Celková částka je uvedena včetně přirážky.

Celková částka v režimu DPH pro prodej použitého zboží s druhou sníženou sazbou. Jedná se o celkovou částku za uskutečněné zdanitelné plnění s druhou sníženou sazbou v režimu v režimu DPH podle § 90 zákona o dani z přidané hodnoty. V případě, že obchodník má stanovenou přirážku již při poskytnutí služby, uvede součet údaje vstupujícího do ř. 2 (přirážka včetně daně z přirážky) a údaje vstupujícího do ř. 26 (částka za uskutečněná zdanitelná plnění snižená o přirážku) přiznání k DPH. V případě, že obchodník nezná přirážku při prodeji zboží (je stanovena za zdaňovací období dle § 90 odst. 4 zákona o dani z přidané hodnoty), uvede celkovou částku za zboží tak, jak by ji uvedl na daňovém dokladu, pokud by jej byl povinen vystavit. Celková částka je uvedena včetně přirážky.

Údaje na účtence

Poplatník je dle § 20 ZoET povinen na účtence uvádět následující údaje:

- fiskální identifikační kód,
- označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna,
- označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována,
- pořadové číslo účtenky,
- datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve,
- celkovou částku tržby,
- bezpečnostní kód poplatníka,
- údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu.

Údajem dle § 20 odst. 1 písm. a) ZoET je fiskální identifikační kód (FIK), kterým se rozumí jednoznačný identifikátor generovaný společným technickým zařízením správce daně. Tento kód potvrzuje zaevidování tržby a je unikátní pro každou potvrzovanou datovou zprávu. V případě opakovaného zaslání datové zprávy o evidované tržbě, může tedy dojít k situaci, kdy poplatník ze strany správce daně obdrží ke každé zaslání datové zprávy potvrzující datovou zprávu, obsahující jiný FIK. Uvedená situace musí být ošetřena příslušným SW. Správce daně s uvedenou situací počítá a bude evidovat informace o všech zasláních datových zprávách (i opakovaných), včetně potvrzovacích datových zpráv a přidělených kódů.

Údaje dle § 20 odst. 1 ZoET uváděné na účtence musí odpovídat údajům uvedeným v datové zprávě zaslání poplatníkem správci daně a v případě fiskálního identifikačního kódu údajů zaslánímu v potvrzení správce daně o jejím přijetí. Uspořádání údajů na účtence ZoET nestanovuje, nicméně je nutné, aby byly údaje uvedené na účtence čitelné a jednoznačně identifikovatelné. V případě data a času přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve, není nutné uvádět časovou zónu. Datum musí vždy obsahovat rok, měsíc a den, čas pak hodinu, minutu a sekundu.

Nemá-li poplatník povinnost uvádět na účtence fiskální identifikační kód, je povinen dle § 20 odst. 3 ZoET na účtence uvádět svůj podpisový kód. Jedná se o situace, kdy:

- při běžném režimu dojde z důvodu technické závady či dočasněho výpadku připojení k překročení mezní doby odezvy nastavené na pokladním zařízení poplatníka a poplatník do té doby neobdržel od správce daně potvrzení o zaevidování tržby ve formě fiskálního identifikačního kódu nebo
- v případě evidování tržby ve zjednodušeném režimu.

Poplatník může kromě těchto údajů uvádět na účtence i jiné údaje. Dobrovolně lze uvádět např. DIČ poplatníka, který tržby eviduje, nebo též DIČ pověřujícího poplatníka. Dále lze na účtence uvádět další údaje a tímto postupem zajistit splnění povinností podle jiných právních předpisů. Např. § 16 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že na žádost spotřebitele je prodávající povinen vydat doklad o zakoupení výrobku nebo o poskytnutí služby s uvedením data prodeje výrobku nebo poskytnutí služby, o jaký výrobek

nebo o jakou službu se jedná a za jakou cenu byl výrobek prodán nebo služba poskytnuta, spolu s identifikačními údaji prodávajícího obsahujícími jméno a příjmení nebo název nebo obchodní firmu, případně název prodávajícího, jeho identifikační číslo osoby, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Dále živnostenský zákon ukládá podnikateli v ustanovení § 31 odst. 14 povinnost vydat na žádost zákazníka doklady o prodeji zboží a o poskytnutí služby s předepsanými údaji, mj. datem prodeje zboží nebo poskytnutí služby, druhem zboží nebo poskytnuté služby a cenou tohoto zboží nebo služby. V neposlední řadě se pak jedná o náležitosti daňového dokladu dle zákona o dani z přidané hodnoty. Povinnost vydávat příslušný doklad může být splněna najednou, tj. jedním dokladem dojde ke splnění např. 4 povinností uložených různými zákony.

Doba odezvy

Dobou odezvy dle § 21 odst. 1 ZoET se rozumí časový úsek (doba) mezi pokusem o odeslání údajů o evidované tržbě z pokladního zařízení poplatníka a přijetím fiskálního identifikačního kódu na pokladním zařízení poplatníka. Jedná se tedy o faktický časový úsek, který se může v jednotlivých situacích evidence tržby lišit.

Mezní dobu odezvy dle § 21 odst. 2 ZoET nastaví poplatník pro pokladní zařízení delší než 2 sekundy podle druhu a způsobu vykonávané činnosti tak, aby se jejím stanovením nemařil průběh evidence tržeb vzhledem k druhu a kvalitě připojení k veřejné datové síti. „Mezní dobou odezvy“ se rozumí na pokladním zařízení nastavený parametr maximální doby, po jejímž uplynutí bez obdržení fiskálního identifikačního kódu se uplatní postup podle § 22 ZoET. Mezní dobu odezvy si stanovuje (nastavuje) sám poplatník, a to s přihlédnutím k druhu a způsobu vykonávané činnosti tak, aby nastavení příliš krátké mezní doby odezvy nezpůsobovalo neproběhnutí evidence tržby, a tím nemařilo průběh evidence tržeb. Poplatník zároveň zohlední i druh a kvalitu dostupného elektronického připojení, kterým se rozumí připojení k veřejné komunikační síti. Vykonává-li poplatník více činností, z nichž přijaté tržby je povinen evidovat, může být délka mezní doby odezvy nastavena pro každou činnost zvlášť s přihlédnutím ke specifikům každé činnosti podle uvedených parametrů. Totéž platí v případě různých provozoven (zde rozhoduje především kvalita připojení).

Mezní doba odezvy se nastavuje pouze v případě evidence tržeb v běžném režimu. Poplatník se v případě evidence tržeb v běžném režimu musí pokusit odeslat údaje o evidované tržbě on-line. Pokud pokladní zařízení poplatníka obdrží do uplynutí mezní doby odezvy fiskální identifikační kód, může poplatník vystavit účtenku ještě před uplynutím mezní doby odezvy a na účtence musí uvést příslušný fiskální identifikační kód. V případě, že uplyne mezní doba odezvy a pokladní zařízení poplatníka neobdrží fiskální identifikační kód, uplatní se postup při překročení mezní doby odezvy.

Postup při překročení mezní doby odezvy

Ustanovení § 22 ZoET upravuje postup v situaci, kdy kvůli překročení mezní doby odezvy definované v § 21 ZoET, např. v důsledku technické závady, či dočasného výpadku připojení, či prostého zhoršení úrovně přenosu, není možné evidovat tržby „on-line“. Příčinou mohou být jak poruchy na straně správce daně či poskytovatele internetového připojení, tak technické problémy na straně poplatníka.

Dojde-li tedy při evidování tržby k překročení nastavené mezní doby odezvy a pokladní zařízení poplatníka neobdrží fiskální identifikační kód, může poplatník po uplynutí mezní doby vystavit účtenku bez fiskálního identifikačního kódu. V takovém případě musí poplatník na účtence v souladu s ustanovením § 20 odst. 3 ZoET uvést svůj podpisový kód (PKP). Zároveň je poplatník povinen údaje o evidované tržbě zaslat datovou zprávou správci daně bezodkladně po pominutí příčiny, která vedla k překročení mezní doby odezvy, nejpozději však do 48 hodin od uskutečnění evidované tržby. Obvykle bude opakované zaslání datové zprávy zajištěno příslušným SW a bude k tomu docházet bez zásahu obsluhy pokladního zařízení. Potvrzovací datová zpráva o přijetí údajů o evidované tržbě ze strany správce daně bude i v případě opakovaného zaslání obsahovat fiskální identifikační kód. Tento kód však již nebude uváděn na účtence (např. ve formě dodatečného vystavení účtenky) a slouží poplatníkovi pouze jako informace o přijetí údajů o evidované tržbě v systému správce daně, na základě které SW pokladního zařízení nebo přímo poplatník přestane zasílat údaje o příslušné evidované tržbě správci daně.

2.4.3.2 Evidence ve zjednodušeném režimu

Průběh evidování ve zjednodušeném režimu je upraven v § 23 ZoET. Při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném režimu se dle tohoto ustanovení postupuje obdobně jako při plnění evidenční povinnosti v běžném režimu s tím, že poplatník je povinen údaje o evidované tržbě zaslat datovou zprávou správci daně nejpozději do 5 dnů od uskutečnění evidované tržby. Tato lhůta je počítána podle obecných pravidel pro počítání času upravených v § 33 daňového řádu, zejména s ohledem na skutečnost, že případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zároveň není povinen na účtence uvádět fiskální identifikační kód (FIK), ale je povinen v souladu s ustanovením § 20 odst. 3 ZoET uvést svůj podpisový kód (PKP).

Z uvedeného vyplývá, že poplatník musí i v případě evidování tržeb ve zjednodušeném režimu v okamžiku uskutečnění (přijetí) tržby disponovat pokladním zařízením, do kterého zadá údaje o tržbě a které mu umožní vystavit účtenku obsahující zákonem stanovené údaje (mimo jiné bezpečnostní kód poplatníka a podpisový kód poplatníka). Rozdíl mezi evidencí tržeb v běžném režimu a evidencí tržeb ve zjednodušeném režimu spočívá pouze v tom, že **v případě evidence tržeb ve zjednodušeném režimu se pokladní zařízení nepokouší zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně on-line, ale rovnou vystaví účtenku obsahující podpisový kód poplatníka.** Pokladní zařízení poplatníka tedy nemusí být v okamžiku uskutečnění (přijetí) tržby připojeno na internet. Připravenou datovou zprávu o tržbě pak zašle poplatník správci daně elektronicky, a to v zákonem stanovené lhůtě.

Ve zjednodušeném režimu je možné evidovat:

- tržby stanovené zákonem, tj. z prodeje zboží a služeb uskutečněných na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob (viz kapitola 2.3.1),
- tržby, které povolil evidovat ve zjednodušeném režimu správce daně na základě žádosti poplatníka (viz kapitola 2.3.2).

2.4.4 Pravomoc orgánu příslušného k prověřování plnění povinností

2.4.4.1 Prověřování plnění povinností při evidenci tržeb

Kontrola dodržování povinností uložených zákonem o evidenci tržeb je v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 ZoET vykonávána orgány Finanční správy ČR a orgány Celní správy ČR, a to v rámci vyhledávací činnosti podle § 78 a násl. daňového řádu.

Zákon o evidenci tržeb pak v § 24 ZoET upravuje pravomoc těchto orgánů provádět **kontrolní nákup**, který je specifickou formou místního šetření. Kontrolním nákupem je faktická činnost úředních osob Finanční a Celní správy, resp. provedení nákupu zboží nebo služeb od poplatníka, přičemž úřední osoba zkontroluje, zda mu byla řádně vystavena účtenka a zda byly údaje o tržbě zaslány správci daně. Řádným vystavením účtenky je nejen samotná skutečnost, spočívající v tom, že byla účtenka vystavena, ale i to, zda obsahuje všechny zákonem stanovené údaje, které je dle § 20 ZoET poplatník povinen na účtence uvádět, a zda tyto údaje odpovídají skutečnému stavu věci. Zároveň jsou úředními osobami prověřovány údaje o evidované tržbě zasláné správci daně, a to kromě jiného i ve vztahu k údajům uváděným na účtence. Úřední osoby provádí kontrolní nákup v rámci místního šetření podle § 80 až 84 daňového řádu a mohou tak prověřovat i plnění dalších zákonných povinností poplatníka. Během kontrolního nákupu je však vyloučeno utajené pořizování zvukových a obrazových záznamů, a sice s ohledem na § 80 daňového řádu, kde je uvedeno omezení spočívající v nutnosti uvědomit o probíhajícím postupu osoby, vůči nimž je úkon vykonáván.

Smyslem kontrolních nákupů je kontrola plnění evidenční povinnosti poplatníka, nikoliv pořízení daného zboží či služeb jako takové. **Pokud je tudíž v rámci kontrolního nákupu pořízeno zboží, jehož charakter umožňuje vrácení tohoto zboží, může kontrolovaný poplatník i orgán příslušný k prověřování plnění povinností od smlouvy uzavřené při výkonu kontrolního nákupu odstoupit.** V případech, kdy charakter zboží nebo služby vrácení neumožňuje (např. oběd v restauraci nebo ostříhání u kadeřnice), pak odstoupení od smlouvy ze strany **orgánů příslušných k prověřování plnění povinností** možné není.

Z hlediska lhůty pro odstoupení od smlouvy není žádné pravidlo explicitně stanoveno. Nelze však toto vykládat tím způsobem, že lze odstoupení od smlouvy aplikovat jakkoliv dlouho po realizaci kontrolního nákupu. Správce daně si musí na základě zásad šetření práv subjektů zúčastněných na správě daní (viz § 7 odst. 2 a též § 5 odst. 3 daňového řádu) počínat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, což v kontextu tohoto ustanovení znamená, že je povinen uplatňovat toto své oprávnění bezprostředně po splnění účelu kontrolního nákupu (tj. prověření, zda poplatník plní či neplní evidenční povinnost). Uvedené bude aplikováno s ohledem na skutečnost, zda byla či nebyla na základě kontrolního nákupu vystavena účtenka a v případě vystavení, zda obsahovala fiskální identifikační kód (měla by tedy již být zaevidována v systému správce daně) nebo podpisový kód poplatníka (v takovém případě je nutné ještě zkoumat, zda je poplatník povinen tržbu zaevidovat v běžném režimu, tedy nejpozději do 48 hodin od uskutečnění tržby, nebo ve zjednodušeném režimu, tedy nejpozději do 5 dnů od uskutečnění tržby, a zda tak skutečně učinil). Lhůta 5 dnů je počítána podle obecných pravidel pro počítání času upravených v § 33 daňového řádu, zejména s ohledem na skutečnost, že případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbliže následující pracovní den.

3 INFORMAČNÍ POVINNOST

3.1 INFORMAČNÍ POVINNOST POPLATNÍKA

Poplatník je dle § 25 ZoET povinen mít na místě, kde se běžně uskutečňují evidované tržby, umístěno **informační oznámení, které je dostatečně viditelné a čitelné**, pokud to nevyklučuje povaha věci. Informační oznámení je poplatník povinen umístit i na internetové stránky, na kterých jsou nabízeny zboží nebo služby.

Obsahem informačního oznámení je

- text ve znění „**Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Zároveň je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně on-line; v případě technického výpadku pak nejpozději do 48 hodin.**“, eviduje-li poplatník v daném pokladním místě tržby v běžném režimu,
- text ve znění „**Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Příjemce tržby eviduje tržby ve zjednodušeném režimu, tzn. je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně nejpozději do 5 dnů.**“, eviduje-li poplatník v daném pokladním místě tržby ve zjednodušeném režimu.

Cílem tohoto oznámení je informovat zákazníka, že daný poplatník je povinen evidovat tržby a vystavit zákazníkovi účtenku a zároveň zákazníkovi poskytnout informaci, v jakém režimu poplatník tržby eviduje. Pro zákazníka je tato informace důležitá pro ověření zaevidování tržby u správce daně.

Zákon přímo neupravuje formu informačního oznámení (např. podklad, velikost nebo barvu písma). Není podstatné, zda se bude jednat o tištěný nebo elektronický text. Nezbytné je, aby z pozice zákazníka bylo toto informační oznámení dostatečně viditelné a čitelné. Informační povinnost přitom dopadá také na poplatníka, který nabízí zboží nebo služby na internetových stránkách, a to za předpokladu, že prostřednictvím těchto stránek lze uskutečnit evidovanou tržbu. V tomto případě poplatník splní uvedenou povinnost umístěním textu na libovolném místě dostatečně viditelném pro každého návštěvníka webových stránek. Existence informačního oznámení, příp. jeho modifikace co do viditelnosti a čitelnosti je vyloučena z povahy věci v případech některých činností prováděných v terénu či u zákazníka. Tyto situace budou posuzovány s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu.

3.2 INFORMAČNÍ POVINNOST SPRÁVCE DANĚ

Ustanovení § 26 ZoET upravuje povinnost správce daně umožnit poplatníkovi nahlédnutí do informací shromažďovaných na technickém zařízení správce daně, tedy údajů, které byly předmětem evidenční povinnosti podle § 18 odst. 1 písm. a) ZoET a § 19 ZoET a podrobnosti tohoto zpřístupnění.

V souladu s ustanovením § 26 odst. 1 ZoET poskytuje správce daně poplatníkovi uvedené údaje prostřednictvím dálkového přístupu, kterým se rozumí prostředky internetového připojení. Informace poskytované podle tohoto ustanovení jsou poplatníkům zpřístupněny v aplikaci EET umožňujícímu poplatníkovi správu certifikátu pro evidenci tržeb a údajů pro správu evidence tržeb. Poplatníci tak mohou ke všem svým údajům týkajících se evidence tržeb přistupovat z jednoho místa.

Ustanovení § 26 odst. 2 ZoET pak stanoví, jakým způsobem bude stanoven rozsah a členění informací poskytovaných poplatníkovi prostřednictvím dálkového přístupu a podmínky a následný postup pro jejich poskytnutí. Podrobné stanovení rozsahu a členění informací bylo zveřejněno k 1. 11. 2016. Poplatník má v aplikaci EET k dispozici agregované údaje, a to za určité časové období (denní, měsíční, čtvrtletní a roční). Agregované údaje jsou členěny dle provozoven nebo DIČ. Dále je rozlišováno, zda se jedná o tržby, které za sebe zaevidoval sám poplatník nebo tržby evidované na základě pověření dle § 9 odst. 1 ZoET. Na základě žádosti má poplatník možnost získat i detailní

údaje o evidovaných tržbách. Soubor obsahující požadované údaje je v aplikaci EET připraven na základě žádosti poplatníka do několika dnů. Detailní údaje si může poplatník stáhnout a dál s nimi pracovat dle svého uvážení.

3.3 OVĚŘENÍ ÚČTENKY U SPRÁVCE DANĚ

Správce daně umožňuje v souladu s ustanovením § 27 odst. 1 ZoET způsobem umožňujícím dálkový přístup každému ověřit, zda byly údaje o dané tržbě zaslány správci daně. Zákazník si tak může zadáním vybraných údajů uvedených na účtence ověřit, zda poplatník (prodávající) opravdu řádně přijatou tržbu za jeho nákup v systému Finanční správy zaevidoval.

V případě zaevidování tržby v běžném režimu si může tuto skutečnost zákazník ověřit bezprostředně po nákupu. V případě výpadku internetu či překročení mezní doby odezvy by pak mohla být tržba zaevidovaná se zpožděním, resp. informace o zaevidování nebude na portálu k dispozici okamžitě, ale nejpozději do 48 hodin. V případě evidence tržeb ve zjednodušeném režimu je poplatník povinen tržbu zaevidovat nejpozději do 5 dnů od uskutečnění tržby. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den (viz § 33 odst. 4 daňového řádu). Informace o zaevidování by tedy měla být na portálu k dispozici v tomto časovém horizontu. Informace o tom, zda poplatník eviduje tržby v běžném nebo ve zjednodušeném režimu, je součástí informační povinnosti poplatníka (viz § 25 ZoET). Zároveň je tento údaj uváděn na účtence.

4 PŘESTUPKY

4.1 PŘESTUPEK PROTI EVIDENCI TRŽEB

Ustanovení § 28 ZoET upravuje přestupek proti evidenci tržeb. V odstavci 1 je uvedena skutková podstata přestupku dopadající na všechny fyzické osoby spočívající v tom, že tyto osoby závažným způsobem úmyslně ztíží dosažení účelu evidence tržeb nebo dosažení účelu evidence tržeb zcela zmaří. Z hlediska naplnění subjektivní stránky přestupku je vyžadováno zavinění ve formě úmyslu.

Obdobně je koncipována skutková podstata přestupku u právnických a podnikajících fyzických osob uvedená v odstavci 2, s tím rozdílem, že u těchto subjektů je dána objektivní odpovědnost (není tedy posuzováno zavinění).

K naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 28 odst. 1 a odst. 2 ZoET dojde např. v případě úmyslné výroby a distribuci softwaru způsobitelného zajistit obcházení povinností podle tohoto zákona, nebo jiném jednání splňujícím vymezenou míru závažnosti.

Za přestupek dle § 28 ZoET lze uložit pokutu do 500 000 Kč.

4.2 PŘESTUPKY NA ÚSEKU EVIDENCE TRŽEB

Ustanovení § 29 ZoET upravuje správní tresty pro právnické a podnikající fyzické osoby, které se dopustí přestupku tím, že jako osoby, které evidují tržby, poruší povinnost zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně nebo vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne. Za tyto přestupky lze uložit pokutu do výše 500 000 Kč, a to dle § 29 odst. 2 písm. b) ZoET.

Pokud právnické a podnikající fyzické osoby, jako osoby, které evidují tržby, poruší povinnost umístit informační oznámení či zacházet s autentizačními údaji nebo certifikátem pro evidenci tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití, dopustí se přestupku, za který lze uložit pokutu do výše 50 000 Kč, a to dle § 29 odst. 2 písm. a) ZoET.

Výše pokuty bude stanovena na základě správní úvahy správního orgánu a vždy bude odpovídat závažnosti porušení povinnosti. K uložení pokuty v maximální možné výši je možné přistoupit jen při opakovaném nebo závažném porušení zákona.

4.3 PŘÍSLUŠNOST K ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH

Podle § 30 odst. 1 ZoET je k řízení o přestupcích podle tohoto zákona příslušný finanční úřad a celní úřad. Podle § 30 odst. 2 ZoET je pak k řízení místně příslušný ten orgán, který provádí nebo provedl prověřování plnění povinností podle tohoto zákona. Tato ustanovení vymezují věcnou a místní příslušnost a pravomoc vybraných orgánů veřejné moci k projednání přestupků podle zákona o evidenci tržeb. Věcně příslušnými jsou dle uvedeného finanční úřady ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů a celní úřady ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Místně příslušným pak bude kterýkoliv z věcně příslušných orgánů, který zjistí porušení povinnosti.

4.4 ZPROŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA PŘESTUPEK

Prokáže-li právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila, za přestupek neodpovídá. Zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek upravuje § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky

a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Toto ustanovení se podle § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky použije obdobně také u podnikajících fyzických osob. Zákon tedy umožňuje využít institutu liberace pro ty subjekty, u nichž zavinění není obligatorním znakem skutkové podstaty a ke vzniku odpovědnosti dochází již samotným porušením povinnosti stanovené zákonem.

Zproštění odpovědnosti lze mimo jiné aplikovat na poruchy pokladního zařízení. V případě poruchy pokladního zařízení může poplatník ve své činnosti pokračovat. Z povahy věci je však zřejmé, že nebude v daném okamžiku moci zaslat správci daně datovou zprávou údaje o evidované tržbě a vystavit zákazníkovi účtenku, která by obsahovala všechny údaje uvedené v § 20 ZoET, neboť bezpečnostní kód poplatníka (BKP), fiskální identifikační kód (FIK) nebo podpisový kód poplatníka (PKP) mohou být získány pouze z funkčního pokladního zařízení.

Liberační důvod je naplněn v případě neodvratitelné události přicházející zásahem zvenčí (např. porucha zařízení v důsledku přepětí elektrické energie, přerušení elektrické energie v důsledku překopání kabelů, zkrat v elektroinstalaci způsobivší výpadek elektrické energie i po zapnutí jističe apod., nebo náhlá porucha pokladního zařízení), který při běžném provozu pokladního zařízení vyvolá škodlivý účinek, jemuž nemohl poplatník nikterak zabránit, a nebylo možné škodlivému účinku předejít ani použitím dostupných opatření. Zároveň se může jednat o situace vedoucí k porušení povinnosti, při níž nelze objektivně nikdy na straně poplatníka vyšší úsilí vyžadovat, tj. jedná se o náhlé, nepředvídatelné a nevyhnutelné okolnosti, které poplatníkovi zabránily splnit uloženou povinnost. Prokázáním uvedených skutečností pak může být např. potvrzení dodavatele elektrické energie o výpadku; doklad, po jakou dobu bylo pokladní zařízení v servisu, potvrzení od elektrikáře o době opravy apod.

Údaje o přijatých platbách po dobu nefunkčního pokladního zařízení je však poplatník povinen správci daně zaslat elektronickou cestou z funkčního pokladního zařízení dodatečně po odstranění příčin. Zákon o evidenci tržeb upravuje pouze zasílání údajů o jednotlivých tržbách a zánik této povinnosti v případě poruch z něho nijak nevyplývá. V určitých situacích, kdy je během poruchy přijato velké množství tržeb a požadavek k jejich jednotlivému zaslání by byl pro poplatníka nereálný nebo nadměrně zatěžující, lze liberaci uvedenou v zákoně o odpovědnosti za přestupky vztáhnout i na zasílání údajů dle jednotlivých tržeb a umožnit poplatníkům, aby údaje o tržbách přijatých v době poruchy zaslali správci daně jednou sumární částkou.

Každý případ je však vždy nutné posuzovat individuálně s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu. Pokud by například došlo pouze k přerušení internetového připojení, ale pokladní zařízení by zůstalo funkční, může být liberace vztažena pouze na nezaslání údajů správci daně včas. Na nevydání účtenky, příp. na možnost zaslat údaje jednou sumární částkou, by se za této situace liberace nevztahovala.

5 OPATŘENÍ K VYNUCENÍ NÁPRAVY

Ustanovení § 31 ZoET upravuje podmínky, za kterých lze opatření uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti uložit, a způsob jejich uložení. Zároveň stanoví orgán, který má pravomoc k uložení tohoto opatření. Orgán příslušný k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb (orgán Finanční správy České republiky a orgán Celní správy České republiky), může nařídit okamžité uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti, při které dochází k evidenci tržeb, zjistí-li na straně poplatníka povinného provádět evidenci zvláště závažné porušení povinnosti zasílat údaje o evidované tržbě nebo vystavit účtenky. K uložení opatření tedy nepostačuje samotné zjištění porušení povinností podle ZoET, které nedosahuje míry mající za následek ohrožení průběhu evidence tržeb závažné intenzity.

6 ZÁVAZNÉ POSOUZENÍ

Bude-li mít poplatník pochybnosti, zda platba, kterou přijímá nebo bude do budoucna přijímat, je evidovanou tržbou nebo zda platba může být evidována ve zjednodušeném režimu, může poplatník v souladu s ustanovením § 32 ZoET požádat místně příslušného správce daně o **závazné posouzení o určení evidované tržby (dále též „závazné posouzení“)**.

Podle § 32 odst. 3 ZoET poplatník ve své žádosti uvede své identifikační údaje, **popis platby, která má podléhat posouzení a návrh výroku rozhodnutí o závazném posouzení**. V podané žádosti je nutné, aby poplatník podrobně specifikoval, jaká je jeho činnost, ze které bude plynout posuzovaná platba, aby správce daně mohl na základě informací, které budou uvedeny v žádosti rozhodnout, zda je platba evidovanou tržbou nebo zda platba může být evidována ve zjednodušeném režimu. V rozhodnutí o závazném posouzení o **určení evidované tržby** kromě obecných náležitostí rozhodnutí uvede správce daně časový i věcný rozsah závaznosti vydaného rozhodnutí.

Správce daně na základě informací uvedených v žádosti případ **posoudí a vydá rozhodnutí**, které je vůči správci daně závazné. Správce daně jím stanovuje, jak bude danou konkrétní situaci posuzovat. Poplatník tedy může na základě tohoto rozhodnutí předvídat, jak bude správce daně postupovat v případech, kdy bude poplatník jednat v souladu s tímto rozhodnutím.

Žádost o závazné posouzení o určení evidované tržby **podléhá poplatkové povinnosti ve výši 1 000 Kč**, což vyplývá ze zákona č. 113/2016, který mimo jiné zákony změnil i zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Žádost může poplatník v souladu s ustanovením § 38 ZoET podat nejdříve **1. září 2016**, a to bez ohledu na to, v které fázi bude mít povinnost tržby evidovat.

Lhůta pro správce daně k vydání rozhodnutí o závazném posouzení na základě žádosti poplatníka je s ohledem na POKYN č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní stanovena na **3 měsíce**. Správce daně pak v souladu s ustanovením § 7 daňového řádu postupuje bez zbytečných průtahů.

Předmětem závazného posouzení o určení evidované tržby mohou být všechny situace, kdy není jasné, zda má poplatník povinnost provádět elektronickou evidenci tržeb. To se může týkat zejména následujících situací:

- posouzení splnění formálních náležitostí pro evidovanou tržbu (§ 5 ZoET),
- vyloučení příjmů (tržeb), které nejsou dosaženy z podnikání (§ 6 ZoET),
- vyloučení ojedinělých příjmů (§ 6 ZoET),
- vyloučení tržeb (§ 12 ZoET),
- skutečnost, že platba může být evidována ve zjednodušeném režimu (§ 10 a 11 ZoET),
- vyloučení tržeb dosažených v zahraničí (§ 36 ZoET),
- dočasně vyloučené tržby (§ 37 ZoET), resp. posouzení, v které fázi je poplatník povinen zahájit evidenci tržeb z dané činnosti.

Rozhodnutí o závazném posouzení o určení evidované tržby je účinné vůči orgánům, které v souladu s § 2 ZoET provádí výkon působnosti podle tohoto zákona, pokud je skutečný stav věci totožný s údaji, na jejichž základě bylo rozhodnutí vydáno. Rozhodnutí o závazném posouzení se stává neúčinným, pokud došlo ke změně zákonné úpravy, na jejímž základě bylo rozhodnutí o závazném posouzení vydáno.

Příklad č. 1:

Poplatník v žádosti uvedl, že v rámci své podnikatelské činnosti přijímá platby kartou. Správce daně posoudil naplnění formálních a materiálních znaků evidované tržby a rozhodl, že platba, která podléhá posouzení, je evidovanou tržbou. Vlivem zrušení § 5 písm. b) ZoET Nálezem Ústavního soudu se rozhodnutí stává okamžikem účinnosti dané změny neúčinným. S účinností od 1. 3. 2018 tedy daně

rozhodnutí již nemůže vyvolat jakékoli účinky, tj. správce daně není od tohoto okamžiku daným rozhodnutím vázán.

Pozn.: Poplatník nemusí mít obavu, že by správce daně vyžadoval po 1. 3. 2018 evidenci plateb kartou. Pokud však poplatník bude platby kartou evidovat i nadále, správce daně tento postup rozporovat nebude.

Příklad č. 2:

Poplatník podal v roce 2017 žádost o závazné posouzení, kde uvedl, že v rámci své podnikatelské činnosti přijímá platby v hotovosti z prodeje vlastních výrobků. Správce daně posoudil naplnění formálních a materiálních znaků evidované tržby a v souladu s právní úpravou ve znění účinném v době vydání závazného posouzení rozhodl, že platba, která podléhá posouzení, je evidovanou tržbou, a to od 1. 3. 2018. Vlivem zrušení části § 37 ZoET Nálezem Ústavního došlo k odsunu náběhu 3. fáze evidence tržeb a platba z činnosti uvedené poplatníkem, která do této fáze spadá, je i nadále tržbou dočasně vyloučenou z evidence tržeb. Počátek náběhu dané fáze by měl být stanoven v rámci plánované novely zákona. Rozhodnutí o závazném posouzení se vlivem změny právní úpravy stává neúčinným. To však neznamená, že právní závěry zde uvedené ztrácejí argumentační hodnotu. Správce daně bude tyto závěry respektovat, s tím, že okamžik vzniku evidenční povinnosti bude posuzovat s přihlédnutím ke změnám provedeným Nálezem Ústavního soudu a plánovanou novelou (správce daně tedy při případné kontrole plnění povinností souvisejících s evidencí tržeb bude postupovat v souladu se závěry uvedenými v závazném posouzení, nově však posoudí podle aktuálně účinné právní úpravy, zda platba přijatá poplatníkem není ještě stále tržbou dočasně vyloučenou z evidence tržeb).

Pozn.: Poplatník nemusí v tomto konkrétním případě podávat po 1. 3. 2018 identickou žádost o závazné posouzení a hradit opětovně správní poplatek. Lze předpokládat, že obsah nového rozhodnutí o závazném posouzení na základě nově podané žádosti by při nezměněném stavu skutkových okolností kopíroval původní rozhodnutí vyjma určení okamžiku vzniku evidenční povinnosti.

7 SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

7.1 VZTAH K DAŇOVÉMU ŘÁDU

Podle § 33 ZoET nestanoví-li tento zákon jinak, se postupuje při řízení a jiném postupu týkajícím se evidence tržeb podle daňového řádu s výjimkou přestupků.

7.2 SPOLUPRÁCE ORGÁNŮ VEŘEJNÉ MOCI

Ustanovením § 34 ZoET se zavádí působnost a zmocnění k předávání informací o porušení povinností uložených zákonem o evidenci tržeb od dalších orgánů veřejné moci orgánu příslušnému k prověřování plnění povinností zákona o evidenci tržeb, pokud tyto orgány uvedené skutečnosti zjistí při výkonu své zákonem svěřené působnosti. Při plnění této působnosti postupují orgány veřejné moci v souladu s ustanovením § 33 ZoET podle daňového řádu.

7.3 ÚČTENKOVÁ LOTERIE

Účtenková loterie (§ 35 ZoET) je jedním z doplňkových nástrojů, které mají podpořit efektivitu evidence tržeb a řádný výběr daní. Pravomoc pořádat jménem České republiky účtenkovou loterii svěřuje zákon o evidenci tržeb Ministerstvu financí České republiky a dále stanoví, že výdaje na realizaci a pořádání účtenkové loterie, včetně cen (peněžních/věcných), budou hrazeny ze státního rozpočtu.

Ustanovení ZoET týkající se účtenkové loterie sice nabývají účinnosti již k 1. 12. 2016, ke spuštění účtenkové loterie však došlo až 1. 10. 2017, a to s ohledem na postupné zapojování podnikatelských subjektů do evidence tržeb. Účtenková loterie nespadá pod režim zákona upravujícího provozování hazardních her, a to s ohledem na svou specifickou povahu, která není kompatibilní s požadavky zákona upravujícího provozování hazardních her. Podrobnosti k fungování účtenkové loterie včetně pravidel pro účast v loterii jsou k dispozici na webu Ministerstva financí <https://www.uctenkovka.cz/>.

7.4 VZTAH K CIZÍMU PRÁVU

Podle § 36 ZoET není evidovanou tržbou tržba poplatníka, který je povinen tuto **tržbu evidovat srovnatelným způsobem** podle práva státu, se kterým má Česká republika uzavřenou platnou a účinnou mezinárodní smlouvu, jejímž předmětem je mj. výměna informací (např. smlouva o výměně informací, smlouva o zamezení dvojího zdanění), na základě které lze získávat srovnatelné informace o evidovaných tržbách.

Smyslem ustanovení je minimalizovat náklady poplatníků v případě tzv. dvojí evidence. V případě, že povinnost evidovat tržby ukládá nejen právní úprava česká, ale též právní úprava jiného státu, bude pro posouzení, zda je tržba evidovanou tržbou rozhodné, zda:

- evidence tržeb v jiném státě probíhá srovnatelným způsobem jako v České republice (srovnatelné jsou takové systémy, které fungují na obdobném principu - srovnatelnou s evidencí tržeb není např. prostá záznamní povinnost uložená v cizím státě),
- zda lze na základě evidence probíhající v jiném státě získat informace o evidovaných tržbách, srovnatelné s informacemi zasílanými datovou zprávou dle § 19 ZoET,
- zda je možné tyto informace získat ze strany Finanční správy na základě platné a účinné mezinárodní smlouvy nebo dohody (uzavřené mezi Českou republikou a dotčeným státem), která upravuje výměnu a předávání informací, a Česká republika tak na jejím základě získá informace o tržbách poplatníka.

Jsou-li kumulativně splněny výše uvedené zákonem stanovené podmínky a poplatník již eviduje tržbu dle práva jiného státu, není tato tržba evidovaná, tzn. poplatník ji nemusí evidovat podle českého práva (ZoET).

Nejsou-li podmínky splněny, není poplatník evidenční povinnosti zproštěn a vznikne mu povinnost tržbu zaevidovat. Dvojí evidence tedy nenastává a za stanovených podmínek vzniká povinnost evidovat ty tržby, o nichž nelze ze srovnatelné evidence podle cizího práva získat jednu, nebo více informací (údajů) uvedených v § 19 ZoET. Dále dvojí evidence nenastává v případě, že se na danou tržbu sice vztahuje srovnatelná evidenční povinnost, z níž lze získat údaje v § 19 ZoET podle mezinárodní smlouvy, avšak podle mezinárodní smlouvy, která dosud nenabyla platnosti nebo účinnosti.

Evidenční povinnost daňových nerezidentů

Povinnost evidovat tržby daňovým nerezidentům vzniká pouze ve vztahu k příjmům ze zdrojů na území České republiky.

Daňoví nerezidenti, kterým neplynou příjmy ze zdrojů na území České republiky a nemají tak v České republice daňovou povinnost dle zákona o daních z příjmů, nejsou povinni evidovat tržby, neboť jejich příjem není rozhodným příjmem dle ZoET (viz § 6 odst. 1 písm. a) bod 1. - jde o příjem, který není předmětem daně z příjmů).

7.5 DOČASNĚ VYLOUČENÉ TRŽBY

Ustanovení § 37 ZoET upravuje přechodný režim vybraných evidovaných tržeb po nabytí účinnosti tohoto zákona. Tzv. fázování umožňuje pozvolné zatěžování systému, a zároveň poskytuje poplatníkům dostatečný prostor k přípravě. Poplatník vyhodnotí, z jaké činnosti mu tržby plynou, a zařadí danou činnost do příslušné fáze podle klasifikace NACE.

1. fáze – ubytovací a stravovací služby (HoReCa)

NACE 55	<i>Ubytování</i> (většinou krátkodobé ubytování, hotely, kempy, penziony, tábořiště, ubytovny,...)
NACE 56	<i>Stravování a pohostinství</i> – pouze tržby za stravovací služby (nabízená jídla a nápoje k okamžité konzumaci na místě, restaurace, hospody, kavárny, kantýny, ...)

2. fáze - maloobchod a velkoobchod

NACE 45.1	<i>Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů</i>
NACE 45.3	<i>Obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů</i>
NACE 45.4	<i>Obchod, opravy a údržba motocyklů, jejich dílů a příslušenství</i> (pokud jde o velkoobchod a maloobchod s motocykly, mopedy, díly a příslušenstvím pro motocykly, včetně zprostředkování obchodu a zásilkového obchodu)
NACE 46	<i>Velkoobchod, kromě motorových vozidel</i>
NACE 47	<i>Maloobchod, kromě motorových vozidel</i> (vč. stánkového prodeje, prodeje na tržištích, ...)

3. fáze – ostatní činnosti, které nejsou v 1., 2. nebo 4. fázi

zahrnuje všechny ostatní NACE neuvedené v jiných fázích:

NACE 56	Stravování a pohostinství - tržby z dodání zboží (tržby za stravování, které není stravovací službou)
NACE 01	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti (podnikatelé ve výrobě)
NACE 10	Výroba potravinářských výrobků (např. pekaři, cukráři, řezníci...)
NACE 49	Pozemní a potrubní doprava (např. taxislužba, železniční osobní doprava meziměstská, silniční nákladní doprava, ...)
NACE 69	Právní a účetnické činnosti (právníci, účetní, ...)
NACE 75	Veterinární činnost
NACE 86	Zdravotní péče (lékaři, dentisté, ...)
a další činnosti NACE	02, 03, 05, 06, 07, 08, 09, 11, 12, 18, 19, 20.1, 20.2, 20.3, 20.5, 20.6, 21, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 45.2 (autoservisy), 45.4 (pokud jde o údržbu a opravy motocyklů, mopedů, apod.) 50, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68 („dlouhodobé“ ubytování), 70, 71, 72, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 98, 99

4. fáze – vybraná řemesla a výrobní činnosti

NACE 13	Výroba textilií
NACE 14	Výroba oděvů
NACE 15	Výroba usní a souvisejících výrobků
NACE 16	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku
NACE 17	Výroba papíru a výrobků z papíru
NACE 20.4	Výroba mýdel a detergentů, čistících a leštících prostředků, parfémů a toaletních přípravků
NACE 22	Výroba pryžových a plastových výrobků
NACE 23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
NACE 25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
NACE 31	Výroba nábytku
NACE 32	Ostatní zpracovatelský průmysl (výrobci her a hraček, sportovních potřeb, hudebních nástrojů,...)
NACE 33	Opravy a instalace strojů a zařízení
NACE 43	Specializované stavební činnosti (např. elektrikáři, obkladači, malíři, pokrývači...)

NACE 95	<i>Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost</i> (např. „hodinový manžel“, opravář počítačů,...)
NACE 96	<i>Poskytování ostatních osobních služeb</i> (např. kadeřnice, maséři, kartářky,...)

Od zařazení se pak odvíjí vznik povinnosti poplatníka zahájit evidenci příslušných tržeb, a to bez ohledu na to, zda tržby pocházejí z hlavní či jiné podnikatelské činnosti. Tržby z činnosti spadající do 1. fáze je poplatník povinen evidovat od 1. 12. 2016. Tržby z činnosti spadající do 2. fáze podléhají evidenční povinnosti od 1. 3. 2017. Vlivem zrušení části ustanovení § 37 ZoET (Nálezem Ústavního soudu) jsou tržby, které pocházejí z činnosti spadající do 3. či 4. fáze evidence tržeb ponechány

v režimu dočasně vyloučených tržeb.

Poplatníkům, kteří přijímají tržby z činností spadajících do těchto dvou fází evidence tržeb, tedy nevznikne povinnost tyto tržby evidovat v původně deklarovaných termínech, tj. od 1. března 2018 (3. fáze) a od 1. června 2018 (4. fáze). Okamžik vzniku povinnosti evidovat ty tržby, které vlivem dočasného vyloučení evidenci dosud nepodléhají, by měl být stanoven plánovanou novelou ZoET.

Při nejasnostech ohledně posouzení toho, zda poplatník musí evidovat tržby z činnosti klasifikované pod NACE 56 již v 1. fázi nebo až ve 3. fázi vymezuje Finanční správa níže uvedená kritéria.

Povinnosti evidence tržeb od 1. 12. 2016 podléhají tržby z činnosti, které jsou vymezeny klasifikací NACE 56, a současně se jedná o stravovací službu.

Stravovací službou se pro výklad ustanovení § 37 ZoET rozumí služba, tak jak je vymezena konstantní judikaturou evropského soudního dvora např. judikáty C-231/94 Faaborg-Gelting-Linien, bod 13 a C-97/09, C-499/09, C-501/09 a C-502/09 Manfred Bog, bod 65) a uplatňována u daně z přidané hodnoty.

Základní vymezení stravovací služby:

1) „Provozovna pro účely stravovací služby“

Poskytování restauračních a stravovacích služeb je podmíněno existencí provozovny, kde jsou tyto služby poskytovány. Provozovnou je třeba chápat prostorově ohraničené místo, které má plně k dispozici konkrétní provozovatel pro účely výkonu své činnosti, buď to na základě vlastnických práv či povolení skutečného vlastníka (musí se jednat o veřejně nesdílený prostor). Není podstatné, zda se jedná o stavebně ohraničený prostor (typicky budova – nemovitost), ale je možné takto rozumět i prostor veřejného prostranství – pokud je vhodným způsobem ohraničen a tím pádem je v zásadě zamezeno využívání běžným kolemjdoucím – typicky předzahrádka. Rovněž se může jednat o jídelní vůz ve vlaku apod.

Současně v tomto prostoru jsou zajišťovány alespoň některé z následujících doplňkových služeb (stoly a židle, vytápění/klimatizace, toalety, šatna, mytí nádobí, úklid prostor...).

2) Možnost volby způsobu prodeje (byznys model provozovatele)

Pokud provozovatel nabízí v rámci svého obchodního modelu možnost prodeje „s sebou“ nebo i pro přímou konzumaci v prostorách provozovny, a to na základě rozhodnutí zákazníka, je nutné tyto situace rozlišit. Pokud dochází na základě rozhodnutí zákazníka k jinému rozsahu poskytovaných doprovodných služeb (např. jiný vhodnější obal pro odnesení s sebou apod.) nejedná se v zásadě o stravovací službu, ale o dodání zboží. Pokud charakter jídla (zvolený obchodní model) nevyžaduje pro odnesení s sebou nebo konzumaci na místě zvláštní zacházení – jedná se vždy o dodání zboží (např. zmrzlina v kornoutu, popcorn v krabici, párek v rohlíku apod.).

Nesplní-li činnosti zařazené v kategorii NACE 56 podmínku stravovacích služeb, podléhají tyto činnosti evidenci až od 3. fáze.Příklad 1:

Provozovatel nabízí prodej jídla sebou nebo ke konzumaci v jeho provozovně.

O stravovací službu se bude jednat v případě, že jídlo bude servírované v provozovně a ke sněžení je zákazníkovi poskytnuto přiměřené zázemí, tj. např. stoly, židle atd. V tomto případě bude povinností poplatníka přijatou tržbu evidovat již od 1. 12. 2016. Standardně se jedná o restaurace, hospody, bary, kavárny atd.

Bude-li ovšem v té samé provozovně vydáno jídlo např. do papírové tašky, už se nejedná o stravovací službu, ale o dodání zboží. V takovémto případě má poplatník povinnost přijatou tržbu evidovat až ve 3. fázi.

Nebude-li chtít poplatník evidenci tržeb tímto způsobem dělit, nic mu nebrání, aby od 1. 12. 2016 evidoval všechny tržby bez rozdílu toho, zda se jedná o stravovací službu nebo dodání zboží.

Příklad 2:

Provozovatel obchodu s lahůdkami, stánkový prodej, rozvoz jídla.

Je-li v těchto případech jídlo nabízeno takovou formou, že je zabaleno do obalu, tašky, ubrousku, pak se nejedná o stravovací službu, ale vždy o dodání zboží. V takovémto případě bude mít poplatník povinnost tržbu evidovat až ve 3. fázi.

Obecně platí, že poplatník musí evidovat jednotlivé tržby od fáze, do které jednotlivá tržba spadá. V praxi však může běžně nastat situace, kdy poplatník v jedné provozovně bude přijímat tržby za více činností (které spadají do různých fází náběhu systému evidence tržeb) a nechce rozlišovat přijaté tržby z jednotlivých činností (např. z důvodu nákladnosti úpravy SW). V takovém případě může poplatník začít evidovat tržby dříve, než má povinnost evidovat příslušné tržby, tzn. současně s tržbami, které již evidenci podléhají.

Záleží na rozhodnutí každého podnikatele, zda bude evidovat tržby postupně (podle jednotlivých fází systému evidence), nebo tržby ze všech svých činností najednou. ZoET nezakazuje začít evidovat tržby dříve, než dojde ke vzniku povinnosti evidovat tržby ve vztahu k jednotlivým činnostem poplatníka, resp. jejich zařazením do příslušných fází náběhu systému, a to od okamžiku, kdy tržby plynoucí z některé jeho činnosti začnou podléhat evidenci jako první.

Pokud poplatník provozuje ve svých provozovnách kromě své hlavní činnosti i činnosti malého rozsahu tzv. minoritní činnosti a povinné evidování tržeb z těchto minoritních činností by podléhalo evidenci tržeb dříve, než evidování tržeb z hlavní činnosti, nebude Finanční správa evidování tržeb z takovýchto minoritních činností vymáhat až do okamžiku vzniku povinnosti evidovat tržby z činnosti hlavní.

Tento závěr vychází ze základních zásad daňového řízení, tj. zásady, hospodárnosti (jak na straně správce daně, tak na straně poplatníků) a zásady šetření práv druhých. Uvedené nevychází pouze ze zásad proporcionality, ale i ze smyslu ZoET a zejména úmyslu zavádět povinnost postupně, jak je uvedeno v § 37 ZoET. Postupné uplatňování povinnosti evidovat tržby umožňuje pozvolný náběh systému, a zároveň poskytuje poplatníkům dostatečný prostor k přípravě.

Pro úplnost je třeba uvést, že ambicí řešit problematiku minoritní činnosti v souladu s tímto výkladem měl předkladatel ZoET již v legislativním procesu, přičemž dotčená legislativní úprava byla však v rámci projednávání v Poslanecké sněmovně vypuštěna.

S ohledem na neexistující správní praxi v této oblasti a objektivní právo poplatníků na bližší vymezení pojmu minoritní činnosti z důvodů legitimního očekávání Finanční správa uvádí, že takováto činnost bude posuzována dle těchto kritérií:

- minoritní činnost není provozována v samostatné provozovně,

- platby z minoritní činnosti tvoří maximálně 49 % z celkových plateb provozovny a současně nepřevyšují částku 175 000 Kč⁵ v dané provozovně (pokud by byla provozovna účelově rozdělena, nebere se na toto účelové rozdělení zřetel) má-li poplatník v jedné provozovně minoritních činností více, potom se pro posouzení výše uvedených kritérií platby z minoritních činností sčítají.

Pro posouzení uvedených kritérií jsou vždy zohledňovány platby přijaté poplatníkem v rámci jedné provozovny, které zároveň splňují formální⁶ a materiální náležitosti evidované tržby ve smyslu ZoET a nejsou z evidence tržeb dle § 12, resp. § 36 ZoET vyloučeny, a to za předcházející kalendářní rok. Poplatník, který začíná podnikat, a nemá pro účely stanovení uvedených kritérií údaje z předchozího roku, může provést kvalifikovaný odhad. Jsou-li splněny výše uvedené podmínky, pak nemá poplatník povinnost v roce následujícím platby z minoritní činnosti evidovat.

Takto posuzovaná minoritní činnost není z povahy věci způsobila vytvořit nerovné konkurenční prostředí, což je další důležitý aspekt, ze kterého tento závěr vychází.

V případě, že vznikne povinnost začít evidovat tržby z hlavní činnosti, automaticky vzniká povinnost začít evidovat tržby i z minoritní činnosti bez dalšího posuzování kritérií.

Příklad č. 1:

Prodávala-li kadeřnice ve své provozovně vedle své hlavní činnosti též doplňkově vlasové přípravky, přičemž tržby z této činnosti v roce 2016 představovaly 80 000 Kč a 12 % podílu na celkových tržbách, nemusela zahájit evidenci tržeb ve vztahu k tomuto prodeji ve 2. fázi tj. k 1. 3. 2017, ale až v okamžiku vzniku evidenční povinnosti z hlavní činnosti. Pokud by však v roce 2017 přesáhla některé z uvedených kritérií, pak by byla povinna zahájit evidenci tržeb z této činnosti (prodej vlasových přípravků) již od 1. 1. 2018.

V případě, že má více provozoven, pak se limity počítají za každou z provozoven odděleně. Pokud by došlo v rámci provozovny k situaci, že není možné doplňkové tržby dle výše uvedeného považovat za minoritní, pak by musela zahájit evidenci tržeb již od 1. 3. 2017.

Příklad č. 2:

Pokud pekař ve své provozovně vedle své hlavní činnosti (prodeje pekařských a cukrářských výrobků) provádí též doplňkově maloobchodní prodej zboží, kdy tržby z této činnosti v roce 2017 představovaly 200 000 Kč a 20 % podílu na celkových tržbách, přičemž z uvedených 200 000 Kč bylo 80 000 Kč hrazeno platební kartou, nemusí pekař v roce 2018 tržby z maloobchodního prodeje evidovat, neboť nebyl překročen limit hotovostních tržeb (platby kartou nemusí být započítány).

Pozn.:

Jako pomůcku pro zařídování tržeb z podnikatelských činností podle kódů NACE lze využít dokument „Vysvětlivky“, které vypracoval a spravuje Český statistický úřad.

Odkaz: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace

⁵Při nastavení kritéria tj. absolutní částky ve výši 175 000 Kč vycházela Finanční správa z následujícího výpočtu. Základem pro její stanovení byla částka 70 000 Kč, která vychází z rozhodné částky (daňového základu), zakládající účast na důchodovém pojištění osoby samostatně výdělečně činné, která vykonávala vedlejší činnost (zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů). Vlastní výše kritéria tj. absolutní částka pak byla dopočítána tak, že rozhodná částka (2,4 násobek průměrné mzdy, zaokrouhloeno na 70 000 Kč) tvoří základ daně z příjmů (175 000 Kč), ke kterému byly uplatněny výdaje ve výši 60% (105 000 Kč) viz § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů (jedná se o nejčastěji uplatňované výdaje fyzické osoby z živnostenského podnikání).

Parametr absolutní částky byl zvolen tak, aby korespondoval s jiným, v právní praxi již užívaným parametrem pro stanovení hranice zakládající zákonnou povinnost podnikajících osob ve vztahu na dosažení určité výše příjmů.

⁶ Při posuzování splnění kritérií pro účely využití institutu minoritní činnosti na rok 2018 a 2019 bude akceptován postup, kdy poplatník určí výši plateb z minoritní činnosti podle uvedených pravidel s tím, že pro účely posouzení formálních znaků evidované tržby aplikuje (i na období před účinností změn provedených Nálezem Ústavního soudu) ustanovení § 5 zákona o evidenci tržeb ve znění od 1. 3. 2018, tj. do sumy plateb splňujících formální znaky evidované tržby nezahrne platby kartou, viz příklad č. 2.

8 ÚČINNOST ZÁKONA

Podle § 38 ZoET nabývá tento zákon účinnosti **prvním dnem osmého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, tj. 1. prosince 2016**, s výjimkou § 10 až 17 a § 32, která nabývají účinnosti **prvním dnem pátého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, tj. 1. září 2016**.

Předsunutá účinnost se týká ustanovení, která jsou nezbytná pro přípravu poplatníků na evidenci tržeb. Jedná se o následující ustanovení:

- tržby ve zjednodušeném režimu (viz § 10 ZoET),
- povolení pro evidování tržby ve zjednodušeném režimu (viz § 11 ZoET),
- tržby vyloučené z evidence tržeb (viz § 12 ZoET),
- žádost o autentizační údaje (viz § 13 ZoET),
- přidělení a používání autentizačních údajů (viz § 14 ZoET),
- certifikát pro evidenci tržeb (viz § 15 ZoET),
- ochrana autentizačních údajů a certifikátu pro evidenci tržeb (viz § 16 ZoET),
- údaje o provozovnách (viz § 17 ZoET),
- závazné posouzení o určení evidované tržby (viz § 32 ZoET).

Ing. Jiří Fojtík
ředitel sekce